

Voorzitter: J. Sietsma (GroenLinks)

Aanwezig: de dames F.T. Folkerts (GroenLinks), E.M. van der Weele (PvdA), K.W. van Doesen-Dijkstra (D66), E. Akkerman (VVD) en de heren J. Visser (GroenLinks), J. van Hoorn (GroenLinks), J.P. Loopstra (PvdA), W.H. Koks (SP), J. Boter (VVD), P. Rebergen (ChristenUnie), G.B.H. Brandsema (ChristenUnie), W.I. Pechler (PvdD), J. de Haan (CDA), D. Mellies (100% Groningen), J. Atema (Stadspartij), M.

Wolters (Student & Stad), S. Kaercher (PVV)

Wethouders: de dames I.M. Jongman (ChristenUnie), I. Diks (GroenLinks), C.E. Bloemhoff (PvdA) en de heer P.S. de Rook (D66)

Namens de griffie: G.H. Mulder

A Algemeen deel

A1 Opening en mededelingen

00:00:00

Voorzitter: Welkom allemaal. Fijn om zoveel raadsleden en collegeleden weer fysiek te zien. Bij dit onderwerp is natuurlijk een ruime belangstelling. Dus we hebben ook een aantal raadsleden die digitaal zijn aangeschoven. En ik ga even checken of die allemaal aanwezig zijn en hoorbaar zijn. Ik heb de heer Visser, GroenLinks.

00:00:00

De Heer Visser: Aanwezig.

00:00:00

Voorzitter: Die is aanwezig. De heer Van Hoorn, GroenLinks.

00:00:00

De Heer Van Hoorn: Ja, ik ben ook aanwezig.

00:00:00

Voorzitter: Die is er ook, mevrouw Van der Weele, Partij van de Arbeid.

00:00:00

Mevrouw Van der Weele: Aanwezig.

00:00:00

Voorzitter: En mevrouw Boogaard, Partij van de Arbeid. Die is er nog niet. Mevrouw Akkermann, VVD. Ja, die is er ook. Meneer Rhebergen, ChristenUnie.

00:00:00

De Heer Rhebergen: Ik ben er ook Voorzitter.

00:00:00

Voorzitter: Die is er ook. De heer Pechler Partij voor de Dieren.

00:00:00

De Heer Pechler: Ja present.

00:00:00

Voorzitter: En de heer Wolke, Student en Stad.

00:00:00

De Heer Wolke: Present.

00:00:00

Voorzitter: Die is er ook. En de heer Kaercher, PVV.

00:00:00

De Heer Kaercher: Ook.

00:00:00

Voorzitter: Welkom iedereen. Welkom ook aan het college. Welkom aan de mensen thuis, voor wie dit thuis of elders volgt. U heeft acht minuten spreektijd per fractie. Het voorstel is om uw woordvoering in één keer af te ronden. U mag het doorgeven aan een ander fractielid. Dat hoor ik dan wel. Waar wel om de woordvoering in één keer te doen. Wat mij betreft zijn interrupties toegestaan, tenzij het uit de hand loopt. Met het grote aantal digitale deelnemers kan dat lastig worden. Dat zien we dan wel. Ik wil de mensen die digitaal meedoen vragen om, ik heb nu een rij van zeven of acht hele kleine plaatjes voor me, om gewoon even de microfoon aan te zetten als u een interruptie wilt plegen en mijn aandacht op die manier te vragen. Anders dan ga ik u te lang in het ongewisse laten denk ik.

A2 Vaststelling agenda

Aan de orde is: de gemeenterekening van 2019, programma's één tot en met zes. Met uitzondering van evenementen. Kunnen we die agenda zo vaststellen?

A3 Rondvraag

Dan begin ik met een rondvraag van de Partij van de Arbeid.

00:00:00

De Heer Loopstra: Klopt Voorzitter. Mevrouw Boogaard zou die stellen, maar het lukt haar niet om in te loggen. Dus neem ik het even van haar over. En dan ga ik nu de vraag stellen. Op vier juni jongstleden ontvingen wij de resultaten van de enquête, afgenomen door leden van de buurtcentra. Hierin komt duidelijk naar voren dat buurthuizen ook financieel te lijden hebben onder de coronacrisis. Bijna alle buurthuizen, vierennegentig procent geeft aan financiële gevolgen te ondervinden van de coronacrisis. En vierenvertig procent van de buurthuizen geeft aan niet in staat te zijn deze tekorten op te vangen. Ook college geeft in het vragenuur op tien juni jongstleden dat de coronacrisis financiële gevolgen heeft voor buurt- en dorps huizen. En dat zij in kaart brengt, wat op de korte en lange termijn de gevolgen zijn. Als Partij van de Arbeid maken wij ons zorgen over de acute financiële situatie van buurt- en dorps huizen. Maar zien we ook mogelijk oplossingsrichtingen. Daarover hebben wij de volgende vraag: het college heeft aangegeven de lange en korte termijn gevolgen in beeld te brengen. Gaat het college ook in beeld brengen, wat de financiële situatie op dit moment is van de individuele buurt- en dorps huizen en of er acuut nood aan de man is. Twee is het college bereid om in overleg met buurthuizen te treden, om tot onderzoeken wat de mogelijkheden zijn om het tekort te beperken. Zoals bijvoorbeeld tijdelijke huurverlagingen, en aanspraak op tekortkoming vanuit de TOGs. Aangenomen motie tweede Moorlag, 18 mei 2020. De provincie Groningen stelt in totaal elf komma vijf miljoen beschikbaar, om de gevolgen van corona aan te pakken. Het gaat om het ondersteunen van bedrijfsleven, midden- en kleinbedrijf, de retail en de vrijetijdseconomie en maatschappelijke en culturele instellingen. Drie, is het college bereid om in overleg met de provincie te kijken, wat ze kunnen bijdragen aan het oplossen van de financiële nood van buurt- en dorps huizen in de gemeente Groningen. Dank u, Voorzitter.

00:08:12

Voorzitter: Mevrouw Bloemhof.

00:08:15

Mevrouw Bloemhof: Dank u wel, Voorzitter. En als u denkt, wat klinkt die wethouder nasaal, het is hooikoorts en geen corona. Dus ik denk, ik geef het maar vast even aan, voor we daar allerlei speculaties over krijgen. Het antwoord op vraag één: wat hebben we allemaal ondernomen. Nou, in april en mei zijn accommodaties benaderd om te vragen wat de gevolgen zijn van de sluiting als gevolg van corona. Op financieel gebied ondervinden ze natuurlijk nadeel, omdat ze inkomens hebben uit horeca en andere zaken. Als we het hebben over de stadsaccommodaties, dan heeft dat niet direct tot een probleem geleid, omdat zij veelal een exploitatiesubsidie ontvangen, waarmee ze ook de vaste lasten kunnen betalen. Er is in die periode dan ook geen acute financiële nood gemeld voor de accommodaties. In Ten Boer en Haren verwachtten we meer financiële gevolgen, omdat ze meer afhankelijk zijn van de verhuur van ruimtes en horeca in inkomsten, dan de accommodaties in de stad. Er is een aantal financiële situatie op dit moment bekend, bijvoorbeeld een tweetal speeltuinen, die niet onder de accommodatienota vielen. Daarom heeft de speeltuincentrale nu een lening verstrekt. En daarnaast heeft een tweetal dorpshuizen aangegeven te maken hebben met sterk dalende inkomsten. Waarvan één vooralsnog inteert op het eigen vermogen. We gaan in opvolging van de vragenlijst die door BBOG en ook de vereniging Groninger Dorpen, is uitgezet vanuit de gemeente aanvullende gegevens van de accommodaties te vragen, om nog meer en beter inzicht te krijgen in de financiële situatie van deze accommodaties. Op dit moment is dat dus nog lastig in te schatten, ook omdat we niet weten hoe lang die anderhalve meter samenleving duurt. Kortom, we zetten vragen uit omdat bij ons in beeld te brengen. Het antwoord op de tweede vraag over de TOGS regeling. Het is natuurlijk heel mooi dat afgelopen vrijdag bekend is geworden, dat buurthuizen en dorpshuizen daar ook gebruik van kunnen maken. Die kunnen allemaal een eenmalige tegemoetkoming van vierduizend euro krijgen, bij een omzetverlies van minimaal vierduizend euro in de periode zestien maart, vijftien juni. Dus daar gaan wij ook ze over informeren. Dat doen we ook op de website van de gemeente Groningen. Daar is een specifieke websites van ons, waar ook deze informatie wordt verstrekt. En wij hebben per brief ook alle subsidierelaties geïnformeerd, van welke regelingen ze allemaal gebruik kunnen maken. Dan de provincie. Ja, we zijn zeker bereid met provincie het gesprek aan te gaan over de invulling van die elfenhalf miljoen. Dat hebben we ook al in diverse gesprekken geadresseerd. In bijvoorbeeld een gesprek van mij met collega Van Dekken bij de provincie. De provincie is nu ook bezig met de nadere uitwerking van de regeling. En we zullen onze zorgen dan ook daar onder de aandacht blijven brengen.

00:20:52

Voorzitter: Dank u wel. Geeft dat aanleiding tot vervolgvragen? Dat is niet het geval.

B Inhoudelijk deel

B1 Gemeenterekening 2019

B1A Programma 1 Werk en Inkomen

B1B Programma 2 Economie en werkgelegenheid

B1C Programma 3 Onderwijs

B1D Programma 4 Welzijn, gezondheid en zorg

B1E Programma 5 Sport en Bewegen

B1F Programma Cultuur (m.u.v. evenementen 6.1.5)

Dan gaan we over naar het agendapunt, de gemeenterekening 2019. Wie van de fracties kan ik daarvoor het woord geven? De heer Atema. Voor u het woord neemt, ik ga proberen u maar ook

anderen, een seintje te geven als u op zes minuten van uw spreektijd zit. Dan kunt u voor de laatste minuten nog een selectie maken over alles wat u nog echt kwijt wil. De heer Atema.

00:21:54

De Heer Atema: Ja, want schrijven is schrappen, en ik heb meer tekst dan tijd. Dus ik zal blij zijn met die zes minuten in ieder geval. Deelprogramma één, werk en activering. Negenennegentighonderdachtenvijftig mensen in de bijstand. Wel ruim minder dan op één januari 2019. Maar het aantal blijft zorgwekkend hoog. De gemeente geeft aan, een actievere rol te willen spelen als initiatiefnemer en ondersteuner, als sociale partners om de arbeidsmarkt in balans te houden. Dat is dan niet erg gelukt. In 2019 zijn er minder mensen geplaatst dan beoogd, zijn er betrekkelijk weinig mensen aangemeld voor scholingstrajecten. En is de uitstroom naar werk ondermaats gebleven. Met betrekking tot het actieplan Werk in Zicht, zijn beduidend minder middelen ingezet, dan gemuteerd. Terwijl in een aantal sectoren er serieuze problemen zijn, door een tekort aan personeel. Tenslotte worden veel vacatures met lage lonen, zoals in de horeca en schoonmaak, veelal niet door voormalige mensen uit de bijstand ingevuld, maar door studenten. Dit alles overziend, en vraagt de Stadspartij zich af, of dit college wel in staat is om antwoord te geven om de maatschappelijke uitdaging waar deze gemeente voor staat. Namelijk het terugdringen van de bijna granieten voorraad van tienduizend mensen in de bijstand. Het voorkomen van de tweedeling in de maatschappij, en het in evenwicht brengen van de arbeidsmarkt. Graag een reactie. Economie en werkgelegenheid. Het college wil Groningen sterker profileren als aantrekkelijk woon- en werkgebied, met een gunstig vestigings- en investeringsklimaat. Dat wil de Stadspartij ook. Maar helaas staat deze ambitie zwaar onder druk, door de vele verhogingen van lokale lasten. Dat geldt voor het bevorderen van toerisme, het steeds verhogen van verschillende lasten, zoals OZV en toeristenbelasting, leidt tot hogere prijzen die de ondernemers gedwongen zijn om door te berekenen aan hun gasten. Het aantal overnachtingen is weliswaar gestegen, maar deze cijfers hebben betrekking op de jaren 2017 en 2018. We vragen ons in dit verband af, hoe de cijfers over 2019 er werkelijk zullen uitzien.

00:26:53

Voorzitter: Meneer Atema, u heeft een vraag van de heer Koks.

00:27:04

De Heer Koks: Hogere lasten voor ondernemers. Bent u het met mij eens, dat deze stad heel veel investeert, in bijvoorbeeld kwaliteitsverbetering van de binnenstad? Waar wij niet altijd even enthousiast over zijn. Daar profiteren binnenstad ondernemers in ieder geval fors van. Denkt u niet dat dan ook gerechtvaardigd is, dat die ondernemers wat meer bijdragen aan de kosten van deze gemeente?

00:27:54

De Heer Atema: Nou, wij zijn aan de ene kant de duurste stad, en aan de andere kant ook de armste stad. Dus op een gegeven moment moet je keuzes maken en over de binnenstad kom ik nu toevallig te spreken.

00:28:03

De Heer Koks: Voorzitter, deze meneer geeft geen antwoord op mijn vraag. Ik vroeg namelijk: wij investeren veel in van alles en nog wat. Daar hebben ondernemers belang bij. Vindt u het dan ook niet terecht, dat daarmee hun bijdrage aan de stad wat vergroot kan worden?

00:28:20

Voorzitter: Deze meneer heet gewoon de heer Atema, en u hebt nu het woord.

00:28:24

De Heer Atema: Ja is goed. Maar het moet wel zo zijn, dat op een gegeven moment, die ondernemers

wel kunnen overleven. En aan ondernemers die het loodje leggen, omdat de tarieven zo hoog worden, hebben we ook niks. Is dat een antwoord op uw vraag? In ieder geval is de gemeente Groningen groter dan het centrum, en de binnenstad alleen. Daarbuiten zijn ook nog winkels. En wij vinden dat in paragraaf twee punt twee punt vier, daar te weinig aandacht aan wordt geschonken. De Stadspartij is van mening, dat dit college meer moet uitdragen dat in de rest van de gemeente, bewoners en bezoekers ook voldoende winkels kunnen vinden in de omgeving. In dat verband willen wij graag de toezegging, om bij de begroting van 2021 een aparte paragraaf op te nemen met ambities over de economie en winkelaanbod buiten de binnenstad. Dan nog even terug naar een onderdeelje van economie. Dat is Kenniscentrum. Het aantrekken van nieuwe bedrijven is altijd goed. Maar dat moet dan niet aansluitend gericht zijn op werkgelegenheid voor hbo en universitair geschoolden. Er moet ook aandacht zijn voor werk voor mbo-opgeleiden en praktisch geschoolden. Dit draagt ook bij aan de kans op terugdringing van de armoede en het hoog aantal mensen in de bijstand. De groei van studenten in Groningen kan niet onverminderd doorgaan. Wellicht moeten wij in dat verband de werving van studenten aan universiteiten en hogescholen temporiseren, ten gunste van mbo studenten. Graag een reactie. Onderwijs. Er is een miljoen op de plank blijven liggen voor de VVE. In 2018 heeft de Raad tegen het advies van het college, een miljoen extra uitgetrokken voor onderwijs. Onze vraag is, is dat nou dezelfde miljoen die op de plank is blijven liggen. Welzijn, gezondheid en zorg. Dit programma kenmerkt zich door de afwezigheid van harde gegevens. Veel indicatoren zijn nog niet beschikbaar. Wellicht dat de raad dit jaar over deze onderwerpen, als die wel bekend zijn, nog kort debatten kan voeren. Met betrekking tot deze paragraaf zijn er drie ingrijpende maatregelen ingezet: de vorming van de GON, de realisatie van de Wij, en een poging om de kosten van jeugdzorg en de zorgkosten WMO beheersbaar te houden. De strekking van de GON, die komt in een andere commissie. De realisatie van de Wij is in 2019 niet diep genoeg geweest, zodat het begin van dit jaar nog een versnelling van formatie sociaal domein heeft moeten plaatsvinden. En de kosten van de jeugdzorg zijn nog steeds niet beheersbaar. Dit wordt mede veroorzaakt doordat aanbieders of zorgpartners, hun kostenverantwoording niet tijdig aanleveren. Een mooi voorbeeld hiervan, is ook onze RIG bijvoorbeeld die de verantwoording over 2017 en 2018, pas in het eerste kwartaal van 2020 heeft aangeleverd. Daarnaast wil het ook nog eens, dat in 2019 weeffouten zijn aangetroffen in het systeem rond de jeugdzorg. Alles overziende komen wij tot de conclusie, dat over de WIJ, de jeugdzorg, en de WMO over 2019 eigenlijk weinig valt te vertellen. Dit omdat de ingezette verbeteringen pas in 2020 en later, zichtbaar zullen worden.

00:31:55

Voorzitter: De heer Brandsema heeft een vraag voor u.

00:31:58

De Heer Brandsema: Dank u wel Voorzitter. Heeft de heer Atema ook gelezen dat als het gaat om de volumestijging van de jeugdzorg en de kosten die daarmee gepaard gaan, dat in het begin van 2019 een trend lijkt ingezet van stabilisering in plaats van een doorgroei van die kosten? En wat vindt de Stadspartij daarvan?

00:32:14

De Heer Atema: Ja, ik heb het vanochtend ook gezien. Nog steeds een autonome stijging van twintig procent. En het is eigenlijk een goede zet. Maar we hebben ook vastgesteld, dat er vijf problemen zijn in de jeugdzorg, die nog steeds niet opgelost zijn. En die eind november vorig jaar aan orde zijn gekomen. Dus de kosten die zijn al enigszins in de hand, maar het budget is nog steeds overschreden.

00:32:34

Voorzitter: Meneer Atema, uw tijd zit er bijna op. Nodig ik u graag uit voor nog vijftien seconden voor de slotzin.

00:32:45

De Heer Atema: Is het college het met ons eens, dit gaat over cultuur, dat de gesubsidieerde instellingen zich moeten houden aan lokale, landelijke en Europese wetgeving. Wordt dit geborgd en getoetst door middel van overeenkomsten? Het Groninger museum heeft bijvoorbeeld vorig jaar mensen ontslaan vanwege hun leeftijd, en deze vervangen door studenten. Ze zijn er ook op de vingers getikt door het college van de rechten van de mens. Dat is voor de Stadspartij onwenselijk. Graag een reactie hierop.

00:33:14

Voorzitter: Dank u wel. Wie kan ik het woord geven, de heer Brandsema, ChristenUnie?

00:33:17

De Heer Brandsema: Ja, dank u wel Voorzitter, maar dan geef ik eerst even het woord aan mijn collega, de heer Rhebergen, voor de eerste twee programma's.

00:33:23

De Heer Rhebergen: Dank u wel. Als ik kijk naar de programma's werk en inkomen en economie en werkgelegenheid, dan weten we dat die nauw in verbinding tot elkaar staan. Immers, we willen een inclusieve arbeidsmarkt waarin zoveel mogelijk mensen meedoen, en we aansluiting organiseren op de arbeidsmarkt van werk en kandidaten. Dit zien we wat ons betreft ook terug in de programma's. We zetten in op diverse doelgroepen, om mee te kunnen doen op de arbeidsmarkt. We noemen een aantal van deze ontwikkelingen. De afspraakbanen gaan goed. We hebben ruim meer gerealiseerd, dan de regionale doelstelling. Het project impuls werk GGZ is gestart. Mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt, begeleiden we om actief te worden en in kleine stapjes naar werk te gaan. We hebben diverse scholingstrajecten zoals het 1000- banenplan en de Scholingsalliantie. We zetten in op het koppelen van talenten en bedrijfsleven, en voor het mbo zetten we in op de aansluiting op de arbeidsmarkt. We hebben hierover twee vragen. We zetten bij verschillende groepen in op koppeling en meedoen op de arbeidsmarkt. In de jaarrekening is er nu een minimaal aantal indicatoren, om dit weer te geven. Terwijl we geen uniforme aanpak hanteren, maar dat is wel een uniforme doelstelling. Dat heeft geen goed inzicht hoe we scoren op de verschillende doelgroepen. Vraag is dan, is het dan misschien een idee om hieraan extra indicatoren toe te voegen, waarmee doelgroepen beter in beeld kunnen worden gebracht? Een tweede punt: de genoemde activiteiten richten zich voor ons gevoel, met name op de kandidaten. Al wordt daarbij wel samengewerkt met bedrijven, zoals in de Scholingsalliantie met VNO, NCW, O&O fondsen en brancheverenigingen. Toch zou misschien ook met bedrijven kunnen worden gesproken over de bedrijfsvoering. Hoe door middel van de bedrijfsvoering, aansluiting op de arbeidsmarkt kan worden gevonden. Hier lezen we nog weinig van terug. Een voorbeeld zou kunnen zijn, dat door middel van job casting, vacatures aan de ene kant kunnen worden verreekt, door de functie uitdagender te maken, en de andere kant dit mogelijkheden voor job creatie biedt, voor andere doelgroepen op de arbeidsmarkt. Graag reactie van het college. Verder willen we als gemeente een meer integrale aanpak. Daarvoor is het nodig in beeld te hebben, in hoeverre inwoners gebruik maken van meerdere regelingen. Graag horen we of we dat als gemeente goed in beeld hebben. De wijkteams en de GON kunnen hieraan een belangrijke rol spelen. Is het duidelijk opdat GON inderdaad leiden tot een meer integrale aanpak? Onderdeel van de integrale aanpak is ook het inkomensgedeelte, waarvan ook de schuldhulpverlening onderdeel uitmaakt. Er is in de jaarrekening aangegeven, dat de druk op schuldhulpverlening toeneemt. Op welke manier wordt daaraan gewerkt om die druk op te vangen? Verder hebben we in 2019 een motie ingediend, om te kijken naar het Zweedse model van schuldhulpverlening. In de beantwoording van de technische vragen werd aangegeven, dat de landen geen pilot zijn waar we aan mee kunnen doen. Vanuit het college is destijds aangegeven, dat zij wil kijken naar mogelijkheden om schulden op te kopen. Wat is hiervan de stand van zaken? Dan nog, en dat kon niet missen, de BUIG. Zoals ook in een vorige commissievergadering door ons aangegeven, is ons

duidelijk dat dit nadrukkelijk op de agenda van het college staat. En zijn we positief over de maatregelen die genomen worden om het tekort op de BUIG terug te dringen. Graag geef ik het woord nu door aan meneer Brandsema.

00:36:44

Voorzitter: De heer Koks heeft nog een vraag voor u.

00:36:47

De Heer Koks: Over de schuldhulpverlening. U zegt terecht, staat ook in het verhaal, dat de druk op schuldhulpverlening toeneemt. Vindt u het dan niet merkwaardig, dat vervolgens op de jaarrekening een bedrag van ruim vier ton overblijft, in diezelfde schuldhulpverlening? Dan zou je toch zeggen: laten we die vier ton in die toenemende vraag of in die toenemende perikelen rond schuldhulpverlening steken.

00:37:13

De Heer Rhebergen: Een goede vraag van de heer Koks, denk ik. En dat is eigenlijk wel een beetje waar ik naar zoek bij het college van, hoe gaan we hierop inzetten om die druk te laten afnemen?

00:37:21

Voorzitter: De heer Brandsema.

00:37:25

De Heer Brandsema: Dank u wel, Voorzitter. Onderwijs, op het gebied van onderwijs is de gemeente primair verantwoordelijk voor goede onderwijshuisvesting. In september heeft de Raad een keuze gemaakt voor herhuisvesting van de Brinkschool in Haren. En daarnaast is er hard gewerkt aan het nieuwe, integraal huisvestingsplan, dat begin dit jaar is vastgesteld. Het college is ook voortvarend aan de slag gegaan met een maatschappelijke coalitie in het onderwijs. En we noemen ook graag nog de gestage stijging van leerwinst in groep twee. Het landelijk gemiddelde halen we echter nog helaas niet. Het percentage thuiszitters, dat is teruggeleid naar onderwijs, is fors gezakt van zevenentachtig naar drieënzeventig procent. En één van de oorzaken is multiproblematiek. Dit baart de ChristenUnie zorgen. Op een aantal andere punten in de rekening zullen we hier ook nog op terugkomen. Het college geeft aan maatwerk te willen bieden, kan de wethouder dit verder toelichten? Voorzitter, een samenleving komt tot bloei als er oog is voor elkaar. Oog voor elkaar is ook belangrijk als we de sociale basis verder willen versterken. Het college geeft aan, hier meer aandacht aan te willen besteden. Een positief uitvloeisel van de huidige crisis, is dat we als samenleving weer meer stilstaan bij de mensen om ons heen. Hopelijk kunnen we deze ervaring van betrokkenheid bij elkaar vasthouden, en geeft het een extra impuls aan de sociale basis. Voor WIJ Groningen liggen hier kansen. In ons coalitieakkoord hebben we gezegd dat WIJ meer netwerk aanjager moet worden. En met alles van de afgelopen periode wat daarin is ontstaan, liggen de kansen bijna voor het oprapen. Het is goed om te lezen, dat WIJ afgelopen jaar bekender is geworden. Voor wat betreft het leveren van de juiste ondersteuning, kan er echter nog wel een tandje bij. Een mooie ontwikkeling is de groei van het aantal ondersteuners jeugd en gezin bij huisartsen. Dan positief opgroeien Voorzitter, want daarmee zetten we het kind centraal. En dat is goed, maar het schiet tekort als we de thuissituatie van het kind onvoldoende aandacht geven. De eerste kring om een kind is het gezin, de ouders, de opvoeders en daarna komt familie, de school, de wijk et cetera. Het college stelt zelf gelukkig, dat de eerste duizend dagen van een kind van groot belang zijn voor de ontwikkeling. Een kind is dan volledig afhankelijk van zijn of haar ouders. De thuissituatie heeft dan ook grote invloed op hoe het kind zich ontwikkelt. En dit geldt uiteraard ook als het kind ouder is. En wanneer we het kind centraal zetten, kunnen we hier niet omheen. We zijn dan ook blij met de bijvoorbeeld de aanpak van multiprobleemgezinnen. Maar uit de tekst in de rekening proeven we dit bewustzijn niet heel duidelijk. Pas als het over specialistische zorg gaat, wordt meer gesproken over de thuissituatie. Maar dat is vrij laat, voorkomen is immers beter dan genezen. Groningen kent veel eenoudergezinnen, wat

vaak leidt tot meer uitdaging op het gebied van de opvoeding. En je kunt je afvragen of er voldoende positieve mannelijke rolmodellen aanwezig zijn, bij een jongen van veertien, als hij met een kapmes van vijftig centimeter in zijn broek door Paddenpoel struint. De tekorten binnen het sociaal domein zorgen bij veel gemeenten nog steeds voor hoofdbreken. Ook in Groningen bestaan de tekorten nog. Wel is er een lichtpuntje dat de kosten van de jeugdzorg lijken te stabiliseren. Voorzitter, dan sport. Vorig jaar is het lokaal sportakkoord door zo'n veertig partijen ondertekend. En tot en met 2022 ontvangen we in totaal meer dan een half miljoen euro om meer inwoners aan het bewegen te krijgen.

00:40:23

Voorzitter: U heeft een vraag van mevrouw Folkerts.

00:40:28

Mevrouw Folkerts: Ja, van een tijdje terug al hoor, dat zal u vast niet verbazen. Maar zouden het positieve vrouwelijke rolmodellen kunnen zijn, die je doen bewegen om niet met die kapmes op straat te lopen? Of heb je daar, in een gezin met twee moeders wordt dat een probleem volgens u?

00:40:42

De Heer Brandsema: Ik snap de vraag Voorzitter, van mevrouw Folkerts. En daar heeft mevrouw Folkerts natuurlijk helemaal gelijk in. Het is even een versmalling van mij, om dit punt te maken. Want uiteindelijk gaat het uiteraard ook om de rolmodellen in de volle breedte. Alleen als je kijkt naar eenoudergezinnen in het algemeen, is het meer dat de vrouw alleen met de kinderen blijft dan de man. Dus vandaar dat ik even wat extra aandacht ook vraag voor de verantwoordelijkheid van de man, ook als het gaat om de opvoeding van kinderen. Maar uiteraard de volle breedte. Voorzitter, ik was bij sporthal aanbeland. Het sportakkoord wat gesloten is. En we zijn blij dat het gelukt is om alle geplande kunstgrasvelden te realiseren. En ook zien we een stijging in het gebruik van het jeugdsportfonds, wat aan de ene kant jammer is, omdat blijkbaar meer kinderen het nodig hebben. Maar aan de andere kant is het goed, omdat het bereik van het fonds daarmee ook toegenomen kan zijn.

00:41:28

Voorzitter: Wilt u uw laatste zin uitspreken?

00:41:30

De Heer Brandsema: Dan skip ik helaas even cultuur. Maar de laatste opmerking is, dat er daarnaast vorig jaar het project Beter Benutten is uitgevoerd, en onderzoek is gedaan naar de capaciteitsbehoefte rondom sportaccommodaties. En begin dit jaar zijn we over de uitkomsten geïnformeerd, en we zijn benieuwd naar hoe dit verder naar de toekomst ook tot uitwerking zal komen. Dank u wel.

00:41:48

Voorzitter: Dank u wel. En wij horen op een ander moment graag wat u nog over cultuur had willen zeggen. De heer Koks, woordvoering.

00:41:52

De Heer Koks: Ja, Voorzitter, ik doe de volledige acht minuten, dus ik hoop dat u het volhoudt. Voorzitter, de SP-fractie heeft het vooral over die delen van de programma's, een vier en vijf, die van belang zijn voor mensen die steun van de gemeente nodig hebben om hun woon- en leefsituatie te verbeteren. Het zijn tienduizend mensen met een bijstandsuitkering, met langdurig bijstandsuitkeringen. Oftewel zeven en half procent van de huishoudens. De elf procent jeugdigen die in armoede opgroeien, de vijfduizend langdurig zieken en gehandicapten, de duizend daklozen, de duizenden mensen in problematische schulden of de veertien procent laag geletterden in onze gemeente. Maar eerst begin ik met een paar inhoudelijke opmerkingen over de economie. De

binnenstadse bezoeken is wederom gedaald, maar daar hebben wij het volgende week in de gemeenteraad over, als we het over de Grote Markt hebben. Dan over zorg en welzijn. Het is verheugend te zien dat de tevredenheid over Wij verder groeit. Echter, de invloed van bewoners op het doen en laten van Wij in de wijken, is beperkt tot de stedelijke Wij raad. In een motie in 2017, heeft de Raad al eens aangegeven dat de wijken mee moeten kunnen bepalen wat de Wij zoal doet. College, waarom is die medezeggenschap van bewoners nog steeds niet verder vormgegeven? En dan nog een opmerking over cultuur. Het gaat hier vooral over het promoten van cultuur, vestigingsklimaat, citymarketing. Aan de maximale toegankelijkheid van cultuur wordt nauwelijks een woord vuilgemaakt. Het uitkleden van de stadspas bevestigt ons beeld dat dit college weinig waarde hecht aan die brede toegankelijkheid. Stop met de nauwelijks bezochte en van slechte recensies voorziene exposities in het Forum en hou het geld wat je daarmee bespaard over om de stadspas overeind te houden, zou onze suggestie zijn.

00:43:49

Voorzitter: De heer Brandsema heeft een vraag daarover.

00:43:51

De Heer Brandsema: Ja, dank u wel Voorzitter. Terecht punt van de SP dat er natuurlijk aandacht moet zijn, ook voor laagdrempelige toegang tot cultuur. Maar wat vindt dan de SP ervan, dat we bijvoorbeeld vanuit Vrijdag de cultuurcoaches hebben of dat het Groninger museum familiedagen organiseert voor verschillende wijken? Wijk de Wereld om een aantal dingen te noemen.

00:44:07

De Heer Koks: Ja, dat is heel mooi. Daar hadden we graag wat meer over teruggezien in dit jaarverslag. Met name ook wat de effecten daarvan zijn. En vervolgens constateren we, dat het accent op de cultuur met een hoofdletter, dat die nog steeds fors onevenwichtig is in verhouding met de cultuur met een kleine C. Dan over sport. Wat opvalt is dat er te weinig is uitgegeven aan jeugd in beweging, terwijl dat juist een belangrijk doel van ons en ook van het college is. Tegelijkertijd, is talentontwikkeling in de RTC, het is niet mijn onderwerp, maar ik heb begrepen dat dat de regionale trainingscentra zijn voor toekomstige sportbeoefenaars. En de uitkomst daarvan valt tegen. De SP blijft pleiten voor breedtesport, mooi is dat Kardinghe het goed heeft gedaan en dat sportbesturen zich betrokken voelen. Maar dan vooral mijn woordvoering over de centjes. Jaar op jaar, stelt onze fractie dat in de jaarrekening op allerlei sociale posten bij elkaar miljoenen niet worden uitgegeven. Vaak werden die overschotten dan gebruikt, om de tekorten op de BUIG, de WMO of de jeugdzorg te dekken. Ook dit jaar hebben we die plussen en minnen eens op een rijtje gezet voor de sociale programma's. En wat blijkt, twintig miljoen over op werk, activering, inkomen, armoedebestrijding, onderwijskansen, sociaal klimaat en passende ondersteuning. De tekorten in de BUIG en de jeugdzorg zijn ruim zeven miljoen. Als die tekorten dus worden afgehaald, dan blijven er dertien miljoen over op de sociale programma's. De programma's waar vijftien procent van onze bewoners, die het zwaar te verduren hebben in deze samenleving, nu net wat steun uit krijgt.

00:45:51

De Heer Koks: De heer Loopstra.

00:45:52

De Heer Loopstra: De heer Koks noemt nu dit probleem. Het probleem wat al jaren plaatsvindt. Wat al jaren gebeurt. Ik ben heel benieuwd of de SP daar een oplossing voor heeft. Het is niet alleen in onze gemeente een probleem. Het is in heel Nederland een probleem. Het zou mooi zijn als de heer Koks vanuit Groningen de oplossing wist.

00:46:14

De Heer Koks: Ja, als ik binnen mijn acht minuten blijf, krijgt u op het laatst daar een antwoord op,

want dat zit in de logica van mijn verhaal. Dus vijftig procent van onze inwoners heeft belang bij dat overschot. Vorig jaar kreeg Berndt Benjamins, als plaatsvervangend voorzitter van de raad, de zwerfkei aangeboden door een aantal dakloze jongeren. De afgelopen jaren is het aantal woonplekken voor zwerfjongeren, voor de negentig zwerfjongeren in onze gemeente, met zo'n zeventig teruggebracht. Perspectief voor hen ontbreekt. Terwijl er op de maatschappelijke opvang voor het zoveelste jaar, ruim anderhalf miljoen euro overblijft in 2019. De kosten van levensonderhoud voor mensen met een handicap, zijn zo'n duizend euro per jaar hoger ten gevolge van een beperking. Uit de meerkostenregeling, kunnen deze vierduizend mensen driehonderdtwintig euro krijgen, en blijft er elk jaar tonnen over op die betreffende begroting. In 2019 het recordbedrag van vier ton. Duizenden mensen met een arbeidsbeperking, zitten zonder passend werk thuis. De doelstelling om elfhonderd mensen naar regulier werk te laten uitstromen, is met achthonderdeenenzestig niet gehaald. Terwijl zicht op werk, de sociale werkvoorziening en de basisbanen, daarin is vijf komma twee miljoen niet uitgegeven. Bij inkomensondersteuning is het beeld mogelijkerwijs nog triester. Op de bijzondere bijstand, schuldhulpverlening en het armoedebeleid is anderhalf miljoen in de pot blijven zitten, terwijl steeds meer mensen de financiële eindjes niet aan elkaar kunnen knopen. Groningen staat in de top drie van steden waar de tweedeling in het onderwijs het sterkst is. Het tegengaan van deze scheiding staat met hoofdletters in het collegeprogramma. Deze jaarrekening komt niet veel verder dan: we zetten nog nadrukkelijker in op de kansen ongelijkheid en het tegengaan van segregatie. Maar, Voorzitter, wat is die inzet? De leerwinst in groep twee blijft steken op achtenzestig procent ChristenUnie had het erover. Voorlopig komen er alleen maar elitaire bijzondere scholen bij, of groeien deze als kool. Er staat drie miljoen als niet uitgegeven onderwijsmiddelen in deze rekening. Waarom zijn die bijvoorbeeld niet ingezet voor betere leermiddelen, zoals tegenwoordig de onmisbare laptop voor al die elf procent kinderen die in armoede opgroeien?

00:48:35

Voorzitter: De heer Brandsema heeft nog een vraag.

00:48:38

De Heer Brandsema: Dank u wel, Voorzitter. Segregatie SP, recent heeft uw collega daar ook nog wat over gezegd. Maar wat vindt de heer Koks ervan, dat we bijvoorbeeld ook in 2019 begonnen zijn met het opzetten van een maatschappelijke coalitie, als het ook gaat rondom segregatie?

00:48:52

De Heer Koks: Ja, het is heel mooi, maar van de uitkomsten daarvan merken wij in ieder geval op dit moment nog niks van. Laat staan dat daar voor ons concrete acties uit voorkomen. Dus we wachten af, dat kan heel mooi worden, maar we hebben het nu over 2019 en daar hebben we weinig over gezien.

00:49:06

Voorzitter: Atema.

00:49:07

De Heer Atema: Al dat geld wat overblijft, denkt de heer Koks dat dat een gevolg is van de gehanteerde begrotingssystematiek, of zit er gewoon een fout in dit college?

00:49:25

De Heer Koks: Nou, dat er zit in misschien wel allebei dat weet ik niet precies. Maar in ieder geval, de reactie van het college op al het overgebleven geld, zal zijn ja, het zijn voor een deel rijksmiddelen die pas heel laat naar deze kant gekomen zijn. Het zijn bedragen die doorgeschoven worden naar 2020, of het zijn gemeenschappelijke regelingen waar we niet alleen aan mogen komen. Dat zijn waarschijnlijk de drie argumenten. Ja, de heer de Rook knikt, maar meneer de Rook, dan verliest

deze argumentatie wat ons betreft in kracht. Als dat elk jaar maar weer op die sociale programma's onderwijs onderbesteding plaatsvindt. Meevallers zijn voor alle tijden, samenwerkingsverbanden die hun geld niet weten op te maken. Een beetje stevige wethouder zorgt ervoor dat die zwerfjongeren of die werkzoekenden wel degelijk aan hun trekken. Dus er blijft is onze stelling, heel veel geld over op die sociale programma's. Wij stellen voor, ook in verband met die coronacrisis, ook in verband met het risico dat weer de mensen die in de bankencrisis ook de dupe waren, dat er een solidariteitsfonds binnen de gemeente Groningen gevormd wordt. In navolging van de oproep van vijftien burgemeesters, waaronder de onze van gisteren, een solidariteitsfonds waar drie miljoen uit die overschotten van de sociale programma's ingestort worden. Het Oosterpoort die voorbereidingskosten, die kunnen er ook alvast in. En in 2020 gaan we niet met de Grote Markt aan de gang. Dan vullen we die pot om een buffer te vormen, voor de mensen die nu alweer de bui zien hangen dat zij de dupe worden.

00:51:02

Voorzitter: Ik dank u wel. Wie kan ik het woord geven? De heer De Haan.

00:51:08

De Heer De Haan: Ja, Voorzitter dank u wel. Voorzitter, goed om te zien dat er een daling zichtbaar is in het aantal bijstandsgerechtigden. En tegelijkertijd zijn we er nog niet. Want ja, we zitten nu eindelijk weer onder die tienduizend bijstandsgerechtigden, maar het gestelde doel van een negenduizend negenhonderd hebben we nog niet gehaald. En dat stemt mijn fractie niet tevreden, zeker als we in programma twee terugzien, dat het aantal banen in de gemeente Groningen is gestegen. En de daling in Groningen van het aantal mensen met een bijstandsuitkering bedroeg nul komma vijftientig procent. En kijk je naar de landelijke afname, dan is dat vier komma zeven procent. En even deze getallen in vergelijking met andere grote steden. In Utrecht, een stad met een vergelijkbaar aantal mensen in de bijstand, een afname van vijf komma vier procent. Rotterdam vier komma zes procent en Amsterdam een afname van drie komma zes procent. En zo kunnen we nog wel even doorgaan. Hoe kunnen die verschillen met onze mooie gemeente nou zo groot zijn? Als we de verklaringen lezen, lezen we over dat de kandidaten uit onze doelgroep minder goed aansluiten bij de arbeidsmarkt. Maar is de situatie in Groningen nou zo anders, zoals in de rest van Nederland? Is onze doelgroep moeilijker te plaatsen. Of zijn er dingen in het beleid die beter kunnen. En zou het ook een oplossing kunnen zijn, om juist ook een ander soort industrie naar onze gemeente te trekken. Graag een reactie daarvan van de wethouder.

00:52:23

Voorzitter: De heer Koks.

00:52:26

De Heer Koks: Een van onze verklaringen, is dat de gemeente het geld wat op de begrotingen heeft staan, voor dit soort doelen niet benut. Bent u het daarmee eens, dat dat ook een mogelijke oorzaak kan zijn, van die afwijking die wij vertonen ten opzichte van andere steden?

00:52:41

De Heer De Haan: Dat was mijn fractie inderdaad ook opgevallen. Dus ja. En voorzitter, één van de grootste uitdagingen in het onderwijs, is de bestrijding van kansenongelijkheid. En we zijn blij dat dit dan ook een speerpunt is van dit college. We zagen dit bijvoorbeeld terug in de bespreking van het nieuwe integrale huisvestingsplan. Maar helaas heeft de coronacrisis de verschillen tussen leerlingen uit verschillende milieus alleen maar vergroot. Dit zagen we bij veel gezinnen waar juist, en de SP refereerde er ook al aan, de digitale middelen niet aanwezig waren om het thuisonderwijs op een goede manier te kunnen volgen. En gelukkig stelde onze gemeente zeshonderd laptops beschikbaar. Maar het CDA zou graag zien dat er een soort van structurele oplossing komt. Zo is er in de gemeente een laptop regeling, voor minimagezinnen. Waarbij een kind die naar de brugklas gaat, een

vergoeding voor een laptop ontvangt. Mijn fractie zou graag zien dat deze regeling wordt uitgebreid voor basisschoolleerlingen uit de groepen zeven en acht. In deze groepen krijgen leerlingen namelijk veelvuldig opdrachten die ze thuis op een computer of laptop moeten maken. En denk hierbij aan het maken van huiswerk, een werkstuk of een spreekbeurt. Uit mijn eigen ervaring, ook in mijn klas, was er dit jaar een meisje die moest een spreekbeurt maken, werd heel onzeker. Het lukt haar elke keer niet. Wat bleek nou? Zij had geen computer, laptop met PowerPoint erop en al haar klasgenoten hadden het wel. Denk aan de vele mogelijkheden die het internet tegenwoordig biedt, om de citotoets op een goede manier voor te bereiden. En we zouden hier later graag een motie over indienen, en we zijn benieuwd naar de reactie van de wethouder en andere partijen. Een andere manier om kansenongelijkheid op een effectieve manier te bestrijden, is door de vve-programma's en de voorschoolse peuteropvang. Helaas zien we dat nog niet alle doelgroepkinderen hierbij worden bereikt. En daarnaast blijft er een miljoen euro op de plank liggen, voor de voorschoolse peuteropvang. Deels vanwege meer rijksmiddelen, maar ook omdat voorschoolse peuteropvang minder hard is gegroeid, dan voorspeld. Hoe kijkt de wethouder hier naar? Is zij van plan nog maatregelen te nemen om extra groei te stimuleren. Dan over de jeugdzorg. Ondanks dat er vijf komma zeven miljoen extra rijksmiddelen bij zijn gekomen, bedraagt het nadeel nog steeds drie komma vijf miljoen euro. En dit lijkt vooral te worden verklaard door volumegroei. En navraag leert ons, dat van 2016 tot 2019, het aantal jeugdigen met een vorm van jeugdhulp in onze gemeente is toegenomen met twintig procent. Voorzitter, dat vinden wij veel. Meer dan vijfduizend jeugdigen, we konden het vanochtend ook horen, in onze gemeente hebben hulp nodig op psychisch vlak, vanwege gedragsproblemen, een verstandelijke beperking of door opvoedingsproblemen bij de ouders. En de vraag die bij mijn fractie naar boven komt, is of we niet misschien te veel kinderen helpen. Natuurlijk is het mooi dat door de decentralisatie, we dichterbij de mensen zijn komen staan. Maar een gevaar is wel, dat we kinderen helpen, die misschien niet meteen geholpen zouden hoeven worden. Een interessant artikel waar de wethouder vanochtend ook aan refereerde. Verscheen een tijdje geleden van jeugdhulp bestuurder Peter Dijkshoorn. Hij concludeerde dat het met veel kinderen tijdens de coronacrisis beter lijkt te gaan, omdat wij een stapje terugdoen. En moeten er dan misschien niet scherpere keuzes gemaakt worden. Bijvoorbeeld door de combinatie van laagdrempelige toegang, en maximale marktwerking, rijzen de kosten op dit moment de pan uit. En lijkt de vraag naar jeugdzorg oneindig. Vanochtend refereerde ik ook al even naar Arnhem, waar de wethouder heeft aangekondigd dat Arnhemmers die beroep doen op de jeugdzorg, in sommige gevallen, onderdelen zelf moeten betalen of naar andere oplossingen moeten zoeken. Bijvoorbeeld voor eerbaarheidstrainingen, voor faalangst reductie trainingen, huiswerkbegeleiding en de dans, drama en muziektherapie. Mijn fractie zegt niet per se dat dit de keuzes zijn die we moeten maken. Maar we missen op dit moment enige focus in het huidige beleid. Is de wethouder op de hoogte van de initiatieven van haar collega in Arnhem? Is de wethouder ook van mening, dat de scherpere keuzes op het jeugdzorgbeleid zouden kunnen helpen? Op het gebied van sport en bewegen, laten de bezoekerscijfers van de schaatsbaan en het zwembad in Karding het belang van deze voorzieningen zien. Ook in de plannen van de grootscheepse verbouwing, van het sportcentrum in 2023 zou dit zeker meegenomen moeten worden. Minder blij was mijn fractie helaas, voor het zoveelste jaar op rij, met de klanttevredenheid over de gymlokalen. Weer het streefcijfer van een zeven niet gehaald. En elk jaar lezen we weer hetzelfde verhaal, over extra schoonmaak en betere nieuwe schoonmaakmiddelen. Maar in de tevredenheid lijkt helaas niet veel te veranderen. Gaat de wethouder hier nog extra acties op ondernemen? Of is dit nou eenmaal het maximaal haalbare resultaat?

00:57:01

Voorzitter: Meneer Loopstra.

00:57:02

De Heer De Haan: Is het ook niet een verantwoordelijkheid van de gebruikers van die gymzalen, om ook mee te helpen dat de boel schoon is? Want om de verantwoordelijkheid alleen bij de overheid neer te leggen, doen we die mensen die echt schoonmaken daar ook tekort. Want als je ziet hoeveel troep er wordt gemaakt door gebruikers in de sportzaal, dan vind ik dat ook verontrustend.

00:57:22

De Heer De Haan: Dank u wel, ja, Voorzitter, dat ben ik wel met de heer Loopstra eens inderdaad. Het is juist niet alleen de overheid, maar juist ook mensen zelf die dat initiatief moeten nemen. En dat zouden die extra acties juist ook kunnen doen, om te kijken van hoe kunnen we nou mensen helpen om die plekken met zijn allen ook schoon te houden? Wel complimenten voor de tevredenheid over de sportaccommodaties, dat ziet er hartstikke goed uit. En Voorzitter, dan over het jeugd sportfonds. Mijn fractie is blij dat het ook voor kinderen met weinig geld mogelijk is, om lid te worden van een sportclub. En vaak helpen verenigingen hier zelf ook een steentje aan bij. Maar gelukkig hebben we vanuit de gemeente ook het jeugdsportfonds. Nou, de heer Brandsema refereerde er volgens mij ook al even aan, dat het mooi is dat we weer een stijging zien. Maar het verbaast mijn fractie nog steeds een beetje, dat we nog steeds niet de veertienhonderd kinderen waar plek voor is, dat we die optimaal benutten. En ja, hoe verklaart het college dat. Eén op de vijf van de kinderen in onze gemeente groeit op in armoede. Er nog steeds de bekendheid van het jeugdsportfonds misschien niet groot genoeg? En we lezen dat, wil je aanspraak maken, dat je moet doorverwezen moet worden door een tussenpersoon, bijvoorbeeld van de WIJ of het onderwijs. Wij vragen bijvoorbeeld ons af, of de bekendheid binnen het onderwijsveld daar wel groot genoeg bij is. En tenslotte programma cultuur, daar kunnen we net als de laatste jaren vaak, ook wel wat kort in over zijn. Het zag er goed uit en complimenten voor het college. En mooi om te zien dat het Groninger museum weer zo'n hoog bezoekersaantal trekt. Dit is een aantal jaren geleden weleens anders geweest.

00:58:54

Voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Van Doesen en dan mevrouw Volkers.

00:58:57

Mevrouw Van Doesen: Dank u wel, Voorzitter. Ja het moet mij toch even van het hart, dat je normaal gewend bent om een cyclus te lezen. De begroting, de rekening, daar destilleer je dan weer je ervaringen voor de voorjaarsnota en een nieuw begroting. Maar dit jaar heeft corona dat wel helemaal onderuitgehaald. En dan wordt het heel lastig om die cyclus nog overeind te houden. Voorzitter, het college heeft in haar aanbiedingsbrief al uitvoerig stilgestaan bij wat we allemaal in 2019 hebben bereikt. Dus dat doen we niet over. En ik houd me bij enkele opmerkingen over de programma's die op de agenda staan. Allereerst, bij werk en inkomen. Bij werk en inkomen krijgen we over het algemeen een positief beeld over de resultaten en effecten ook, van de ingezette werkwijze. Zeker ook bij de schuldhulpverlening, zien we dat terug. We vinden het een goede ontwikkeling dat meer mensen hulp durven te vragen, en er steeds meer mogelijkheden zijn om maatwerk te bieden. We hopen dat we straks klaarstaan om de onverhoopte dreigende toename van werkloosheid en schulden op te vangen met deze werkwijze. Het is wel zorgelijk, dat de weg naar werk voor mensen die al wat langer in de bijstand zitten, een weg is van een wel hele lange adem.

01:00:11

Voorzitter: De heer Koks.

01:00:13

De Heer Koks: Ik hoor, de D66 fractie hoopt op dat we straks klaarstaan. Heeft u ook een suggestie waar die hoop uit zou kunnen bestaan? Hoe zou dat concreter gemaakt kunnen worden?

01:00:24

Mevrouw Van Doesen: Concreet geef ik aan, dat de nieuw ontwikkelde werkwijze, een goede werkwijze is, om mensen op te vangen. Maar we zullen wel met inzet van heel veel mensen ook moeten zorgen dat afstand en de samenwerking met het CWI, dat de afstand tussen werkloos en werk, zo klein mogelijk, en zo kort mogelijk blijft. Voorzitter, cultuur. Voor cultuur 2019 was het een goed jaar, voor onze sector. Veel nieuwe ontwikkelingen en samenwerkingen, zoals [onhoorbaar], het historisch museum, plannen voor Vrijdag van Vrijdag, en de Oosterpoort. Bovendien, een groei van de bezoekersaantallen bij museum en sport. Maar corona heeft hier een ongekende bres geslagen en we zullen alle creativiteit en inventiviteit nodig hebben, om de situatie van 2019 enigszins te kunnen benaderen. Het onderwijs. Voorzitter, we plukken bij onderwijs de vruchten van een aantal zaken die in de vorige periode zijn ingezet. Het integraal huisvestingsplan is vastgesteld en de eerste resultaten worden binnenkort zichtbaar. Ook de vroege en voorschoolse educatie wordt goed bezocht. Maar we zien dat de deelname langzamer dan beoogd toeneemt, en dat er geld blijft liggen. En dat, terwijl het was ingezet om alle kinderen optimale kansen en een goede start te geven. College, hoe komt het dat hier de doelen niet worden gehaald? Wat kunnen we hier nog aan doen? Vervolgens, wij hechten veel waarde aan het tegengaan van segregatie en de kansongelijkheid in het onderwijs. En wij hebben hoge verwachtingen van maatschappelijke coalitie met onderwijspartners. Wel vragen we ons af op welke wijze het college het resultaat denkt te kunnen gaan meten. Welke kernindicatoren voor onderwijssegregatie zal het college gaan monitoren, om de komende jaren vast te kunnen stellen of de segregatie, ook daadwerkelijk wordt teruggedrongen. Voorzitter, in het sociaal domein kijken we met zorg naar de stijging van meldingen van kindermishandeling. De vrouwenopvang die te vol is, het crisis meldpunt dat te weinig capaciteit heeft en de reorganisatie bij de politie, waardoor er minder huisverboden zijn opgelegd. Dat moet echt worden opgelost. Opmerkelijk is het daarnaast, dat we de indruk krijgen dat in dit corona tijdperk veel mensen zich beter redden met minder hulp. Wellicht iets om mee te nemen om de tekorten in het budget te beperken. We hebben ons verbaasd over de onderuitputting van innovatiegelden bij de WMO. Er waren meer verbazingen maar deze sprong eruit. Wij hadden eigenlijk het idee, dat deze gelden goed besteed zouden kunnen worden in samenwerking met het GON, om met nieuwe initiatieven te komen. Waarom is dat niet gebeurd? Voorzitter, de landelijke sportdeelname. Cijfers laten zien dat de sportdeelname van met name jongeren tussen de veertien en de twintig, elk jaar verder daalt. En we vrezen dat dit ook in Groningen in het geval is. Deze leeftijdsgroep sport en beweegt steeds meer buiten verenigingsverband. Dus lidmaatschappen van sportvereniging, geven voor deze doelgroep een onvolledig beeld. En recente deelnamecijfers zijn niet voorhanden bij de jaarrekening. Heeft het college wel enig zicht op de mate waarin Groningse jongeren vanaf veertien ook minder sporten en bewegen? En vindt het college, dat het tot nu toe gevoerde sportbeleid voldoende inspeelt op deze dalende trend onder jongeren in de middelbare schoolleeftijd.

01:04:02

Voorzitter: Ja Atema.

01:04:05

De Heer Atema: Denk je ook dat de kosten van de equipment reden kan zijn, om niet op een sportclub te gaan? En zo ja, denk je dat vanuit de armoedebestrijding daar nog iets extra's aan moet gebeuren?

01:04:17

Mevrouw Van Doesen: Ik denk dat we daar heel veel aan doen. En het is natuurlijk zo dat die regeling ook beter bekend gemaakt kan worden. Dat blijft altijd een probleem. Maar ik denk dat hier een autonome reden is, dat jongeren gewoon liever niet in zo'n verband van een vereniging meer actief zijn maar, daar toch een andere keuze voor maken. Voorzitter, tot slot, het diversiteit- en

emancipatiebeleid hebben we in de vorige periode integraal gemaakt. Nu zien we veel losse projecten, maar de samenhang ontbreekt. Dat lijkt ons ongewenst. Zeker nu deze thema's hoog op de maatschappelijke agenda staat, zoals we nu zien bij Black Lives Matters. Kunnen we dit niet beter organiseren, is een vraag aan het college. Dank je wel.

01:05:07

Voorzitter: Dank u wel. U heeft nog een vraag? De heer Atema.

01:05:12

De Heer Atema: Over diversiteit. Ik denk dat leeftijdsdiscriminatie daar ook onder valt. Nou is bijvoorbeeld het Groninger museum die vervangt oudjes door studenten. Daar hebben ze ook voor op de kop gekregen door het college van de rechten van de mens. Vindt u ook dat de gemeenten daar in de subsidievoorwaarden, daar paal en perk aan moet stellen? In het kader van de diversiteit.

01:05:34

Mevrouw Van Doesen: Nou Voorzitter, ik geloof niet dat wij zo van de regels en de administratieve lastendruk zijn. Maar dat we wel voor de positieve motivatie zijn. En mensen uitdagen om bepaalde groepen in de samenleving wat meer aandacht te geven als dat nodig is.

01:05:51

Voorzitter: Dank u wel. Het woord is aan mevrouw Folkerts.

01:05:57

Mevrouw Folkerts: Dank u Voorzitter. Ja allereerst toch even de rekening van 2019. Het stemt bijna weemoedig, omdat je weet dat alle voorzichtig positieve resultaten van toen, nu natuurlijk echt in het niet lijken te vallen. Bij een soort een vloedgolf van financiële onzekerheid en ook sociaal leed, waarvan we weten dat die eraan zit te komen. Dus bij alles wat je leest, doemt natuurlijk de vraag op van ja, hoe moet dat verder? Maar we kiezen er toch even voor om, zoals de rest is blijkbaar toch ook, even klassiek vooral terug te kijken. En ook willen we graag de lange termijn doelen van deze coalitie ook niet uit het oog verliezen. Want één van de belangrijkste dingen, die in het coalitieakkoord stond was, we stellen de mens centraal. En dat klinkt heel simpel, bij de prestatie vanochtend werd het samengevat als: gewoon doen. Maar we weten ook dat onze samenleving ontzettend ingewikkeld is geworden. Er is een systeem gebouwd, dat mensen niet optilt, maar ze echt laat wegzinken. We hebben overal regeltjes voor bedacht, over wanneer je ergens recht op hebt, die ervoor zorgen dat je net tussen wal en schip valt. Of regeltjes die zelfs het aan het werk gaan vanuit de bijstand ontmoedigen, omdat je er netto op achteruit kunt gaan. En daarom nog minder te besteden hebt. Dat soort dingen. Volgens mij moeten we proberen daaruit te komen. Mijn fractie is daarom blij om te zien, dat het college stappen heeft gezet om niet de regels maar de Groninger weer centraal te stellen. Dat de gemeente uitgaat van het vertrouwen in haar inwoners. Vertrouwen dat iedereen graag mee wil doen en gezien wil worden. Dit positieve mensbeeld lezen we regelmatig tussen de regels door, maar toch ook in concrete projecten, zoals Bijstand Op Maat, waarin mensen meer ademruimte hebben gekregen. Kansen in Kaart, waar de gemeente actief inwoners heeft opgezocht om te vragen wat ze nodig hebben om weer mee te kunnen doen. En natuurlijk het maatwerkbudget om die gevaarlijke ruimte tussen de wal en het schip op te vullen. De coaches Meedoen, die mensen hebben begeleid naar een vorm van een maatschappelijke participatie. We worden ook gelukkig van de nadruk op het voorkomen van grotere problemen, door intensievere samenwerking van verschillende onderdelen binnen de organisatie. Dan, maar liefst zesentwintighonderdvijfennegentig mensen hebben zich gemeld voor een vorm van schuldhulpverlening, terwijl de gemeente er maar zo'n tweeduizend verwachtte. Die laagdrempelige aanpak van de medewerker van de Groninger Kredietbank bij de wijkteam, lijkt zijn vruchten af te werpen. Want hoe sneller schulden worden aangepakt, hoe beter. Dit bespaart natuurlijk geld, maar ook veel belangrijker, Dit bespaart ontzettend veel leed.

01:08:41

Voorzitter: De heer Koks.

01:08:42

De Heer Koks: En wat vindt u dan van het feit dat er, wat was het ook alweer, vier ton over is gebleven op de schuldhulpverlening? Terwijl aan de andere kant de vraag gigantisch stijgt?

01:08:54

Mevrouw Folkerts: Ja, ik wist natuurlijk dat zo'n interruptie er aan zat te komen. Wij voelen hem ook hoor. Je ziet op heel veel punten, dat er geld blijft liggen. Daar zijn natuurlijk een heel scala aan verklaringen voor. Die weet u zelf ook. Ik geloof dat het hier specifiek ging over een potje voor ondernemers, wat terugkomen van het Rijk. Of misschien was dat iets anders. Wij zien het probleem van, hoe kan het? Is dat iets in de begrotingsystematiek. Of heeft dat te maken, kunnen wij daar nog wat aan doen? Maar in zijn algemeenheid, zie ik dat wij er dus voor kiezen om geld bij te leggen op het sociaal domein, dat er grote tekorten zijn op het sociaal domein. En dat wij daar enorm veel geld aan uitgeven. Dus ik vind het lastig om nu er een paar dingen uit te pikken van, kijk dit blijft liggen. En de gemeente zit maar op zijn handen. Volgens mij is dat niet het goede beeld.

01:09:50

Voorzitter: Koks.

01:09:52

De Heer Koks: Dat verhaal zou wat mij betreft mogelijkwjs voorafgaande jaren kunnen gelden. Maar de tekorten op de BUIG en de jeugdzorg zijn, in vergelijking met wat er over is gebleven op de sociale potten, daar zit dertien miljoen tussen. Dus in die zin, is het voor 2019 aan de hand. Dat verhaal over de tekorten die afgedekt moeten worden door de voordelen.

01:10:15

Mevrouw Folkerts: Nou ja, in totaal is er nog steeds een tekort op het sociaal domein. Voor de specifieke dingen wacht ik ook de beantwoording van het college even af. En ik heb hier zelf namelijk ook nog een aantal vragen over tekorten staan. Dan kan die daar meteen even bij doen. Er zit bijvoorbeeld een verschil van vijf komma zeven miljoen, tussen wat de gemeente begroot heeft voor werk en activering en wat er uiteindelijk uit te geven is. En dat is nogal een fors bedrag. Er wordt toegelicht dat dit mede komt, omdat het een regionaal samenwerkingsverband is en minder van scholing gebruikt is gemaakt, et cetera. Maar omscholing is natuurlijk, zeker met corona, heel erg belangrijk. Dus is dat dan onvoldoende gestimuleerd? Of was de vraag er niet? Hierop graag een reactie van de wethouder. Volgend blokje. Bij huisvesten, integreren en participeren van asielzoekers en statushouders, is alles erop gericht om een duurzame verbinding te creëren tussen hen en de Groningse samenleving. Wij zijn blij dat Groningen kiest voor een inzet op maatschappelijke begeleiding met individuele benadering als het gaat om kansen, wensen en mogelijkheden. Als het gaat om bewegen zijn wij ook blij met de focus op jeugd, de nog niet actieve Groningers, of mensen die door een beperking in welke vorm dan ook, moeizamer kunnen meedoen aan sporten en beweging. Mooie voorbeelden zijn de inzet van de buurt sportcoaches en de verdere inzet van de combinatiefunctionarissen. Maar ook het inrichten van de openbare ruimte op een manier dat bewegen mogelijk is. En dat daartoe worden uitgenodigd. Immers zien bewegen is bewegen. En nu komt er helemaal een weemoedige blokje, namelijk cultuur. In 2019 opende het Forum. Gevolgd door niemand verwachtte, grote drommen bezoekers. Verder werd de kadernota cultuur vastgesteld. Wij zetten hierbij in op nieuwe talentvolle, jonge makers, zoals bijvoorbeeld Zu Hause. En we zijn vooral blij met de aandacht voor cultuur voor iedereen, en je leven lang. En dat blijkt bijvoorbeeld als initiatieven zoals de Wijk De Wereld en de inzet van de cultuurcoaches. Hierover een vraag. Het blijft heel moeilijk om scholen te bereiken met de regelingen, cultuureducatie met kwaliteit. Hier worden verschillende redenen ook weer voor genoemd. Maar wat gaan we als

gemeente nou doen, om deze scholen toch te kunnen motiveren, hier vooral wel aan mee te doen? Dat is meteen mijn bruggetje naar het blokje scholen.

01:12:46

Voorzitter: De heer Atema heeft daar nog een vraag.

01:12:47

De Heer Atema: Ja, even over de weemoed. Kunstraad maakt zich zorgen over de ontwikkeling van de huisvestingskosten van Forum. Want ze zijn bang namelijk, dat de culturele programma's daardoor onder druk komen. Heeft u die angst ook?

01:13:04

Mevrouw Folkerts: Vooralsnog niet.

01:13:04

Voorzitter: U heeft nog één minuut.

01:13:07

Mevrouw Folkerts: Heel kort over onderwijs. IHP vastgesteld en die ga ik allemaal overslaan. VVE is al veel over gezegd. Er is natuurlijk een tussentijdse evaluatie over geweest, en daarin wordt wel ingegaan op wat we allemaal extra nu gaan doen rondom de achterblijvende getallen. Maar ik mis nog een beetje de uitleg, hoe het nou komt dat deze cijfers zo achterblijven. Dus daarop graag nog een reactie En tot slot, we zien in de jeugdzorg dat het beeld stabiliseert en de transformatie voorzichtig vorm begint te krijgen, bijvoorbeeld door de inzet van de ondersteuner jeugd en gezin. En hier zijn wij heel erg blij mee.

01:13:49

Voorzitter: Dank u wel. De heer Boter.

01:13:52

De Heer Boter: Ja, ik ben opgevoed met het idee dat dames voor gaan. Dus ik wou mevrouw Akkerman eerst het woord geven voor de woordvoering.

01:13:58

Voorzitter: Mevrouw Akkerman.

01:13:59

Mevrouw Akkerman: Dank u wel Voorzitter. En ook bedankt de heer Boter. Ik heb namens onze fractie gekeken naar de programma's werk en inkomen en economie en werkgelegenheid. Dus daar wou ik een aantal opvallende dingen over noemen. Ons is opgevallen dat de doelstelling op werk en inkomen, niet allemaal gehaald zijn. Dus als het gaat om uitstroom naar werk, het aantal plaatsingen. En ook onze eigen lijstje, wat wij steeds erbij pakken, qua bijstandsdichtheid zitten wij nog steeds niet buiten de top tien van gemeentes in Nederland. En dat is misschien interessant, want CDA begon ook al met een vergelijking met andere steden. Het is voor de beeldvorming. In dat lijstje staan wel bijvoorbeeld Amsterdam, Rotterdam. Maar er staan een aantal grote steden, zoals Utrecht en Eindhoven, die daar gewoon niet instaan staan. Dus het is ook echt inderdaad een vraag van, zijn wij nou zoveel anders dan die gemeentes dat dat ons niet lukt om die doelen wel te halen. En je kan jezelf ook nog vergelijken met jezelf, een aantal jaren terug. In de vorige periode van hoogconjunctuur waren er in de oude gemeente Groningen, waren er dus zeventuizend mensen met een bijstandsuitkering. En nu dus bijna tienduizend. Ook dat verschil is, ondanks dat het een tijd geleden is, is dat best groot. Dus als de wethouder de vraag van CDA gaat beantwoorden, of ze dat dan ook wil meenemen in die vergelijking.

01:15:14

Voorzitter: Meneer Koks heeft een vraag.

01:15:15

De Heer Koks: Wat is de analyse die de VVD daarop loslaat? Daar ben ik wel benieuwd naar. U kunt wel vragen aan het college, maar ik ben ook wel benieuwd wat u als oorzaken ziet.

01:15:27

Mevrouw Akkerman: Nou, wat wel opviel, want het college noemt steeds, ga ik toch college zeggen maar ik kom er nog op, dat het gaat om de mismatch en dat dat zo lastig is. Maar het bijzondere is, dat de groep mensen waarvan je juist misschien zou verwachten dat het lastiger is, dus de mensen die geplaatst zijn voor SROI, de mensen die begeleid werken, de mensen die op een afspraakbaan geplaatst worden. Daar zijn de doelstellingen juist meer dan gehaald. Dus in ieder geval is onze analyse, dat die analyse van het college misschien wel niet klopt. Dat we te veel blijven vasthouden van het is die mismatch, en daar kunnen we dus niet zo heel veel aan doen. We bieden wel heel veel aan hè, opleidingen. Wat ook door een aantal mensen genoemd is. Maar er blijft ook zelfs geld liggen. En onze analyse is, je moet het ook uiteindelijk echt bij mensen zelf neerleggen. Het vinden van werk is natuurlijk een heel individuele aangelegenheid. En wij vragen ons af, en dat is ook een vraag aan het college, wordt dat dan genoeg bij iemand gevraagd? Van joh, het lukt niet om werk te vinden, maar je geeft je ook niet op voor de opleiding. Je hebt ook dit niet gedaan en vraag je dan aan de werkzoekende zelf, wat zijn plan is om het alsnog wel te laten lukken.

01:16:36

Voorzitter: Loopstra.

01:16:38

De Heer Rhebergen: Rhebergen is het. Ik heb nog een vraag aan de VVD. Er wordt aangegeven van kunnen we het bij de kandidaat zelf neerleggen, wat ze kunnen doen om werk te vinden. Ziet de VVD ook een rol voor de werkgevers, om daar iets in te doen om zich richting juist werkzoekenden te bewegen?

01:17:07

Mevrouw Akkerman: Ja, daar waar dat kan, lijkt het goed om met werkgevers te overleggen en ideeën te hebben. Maar dat gebeurt volgens mij ook. En dat is bijvoorbeeld juist met die afspraak banen, dat is een heel mooi voorbeeld, waar dat volgens mij heel goed gelukt. En die doelstelling wordt ook meer dan gehaald. Dus die rol zien wij, maar die wordt ook volgens ons wel gepakt door werkgevers en instellingen en ondernemers. Dan over economie en werkgelegenheid. Is ook bij uitstek een programma waarvan de VVD zegt: 'ja, dat doe je niet als gemeente'. Als gemeente moet je faciliteren, je moet verbinden en je moet ruimte geven. We zijn ook blij dan dat we in de rekening lezen, dat de gemeente letterlijk en figuurlijk ruimte wil geven aan ondernemers. We hebben natuurlijk tijdje terug, dat is niet 2019 maar dit jaar, een spoeddebat gehad over wel heel letterlijk ruimte geven. En dan in de zin van ruimte voor een terras. Dat is natuurlijk, wat ik zei niet 2019, maar ik noem het wel. Want wij zouden ook graag in 2020 de conclusie kunnen trekken, dat het de gemeente gelukt is om ruimte te geven aan ondernemers, zowel letterlijk als figuurlijk. En wat ons ook opviel, is dat we veel ingezet hebben in 2019 op internationalisering, en daar staan wij achter. Maar ook daar hebben wij een vraag in relatie tot de huidige coronacrisis. Wat de invloed van de coronacrisis is op die internationalisering, en of we daar dan wellicht anders naar moeten kijken. Voor wat betreft een aantrekkelijke stad blijven met een goed ondernemersklimaat, kunnen we ons aansluiten bij de opmerking van de Stadspartij, over lasten die wel steeds hoger worden, echt op het hele niveau. Dus dat is wel iets om in de gaten te blijven houden, denken wij. Dat als je ruimte wil geven, ook financieel is natuurlijk ruimte. Dus wij zouden graag behoudend zijn met het verhogen van de lasten. Een tenslotte staat er in het stuk te lezen dat Groningen één van de meest aantrekkelijke binnensteden van Nederland heeft. En wat ons betreft mag daar best van gemaakt

worden, dat het de aantrekkelijkste binnenstad van Nederland is. En dan wou ik het woord geven aan de heer Boter.

01:19:00

De Heer Boter: Dank u wel. En als antwoord nog op de vraag van de heer naast mij. Waar begint werk? Werk begint bij werk onderwijs. Dus uiteindelijk het werk van de toekomst begint bij het onderwijs, dus dan gaan we nu naar onderwijs. Twee vragen over. Eén over volwasseneducatie. Daar begin ik bijna jaarlijks over. Want nu staan er zelfs helemaal geen aantallen meer bij. Er is wel iets beoogd, maar wat er behaald is, is dan onbekend. Maar navraag leert, en dat heb ik al een paar keer gedaan, is dat er eigenlijk meer vraag is dan dat er aanbod is. Dus de vraag aan het college: wil het college in overleg met de aanbieders van taalcurcussen of computercursussen, meer ruimte bieden voor nieuwe instromers als er nieuwe instromers zijn. Want mensen helpen op dat vlak, zorgt er ook voor dat ze meer zelfvertrouwen hebben, meer kunnen deelnemen en eventueel meer economie kunnen deelnemen. Dan komen we op talentontwikkeling. Want uiteindelijk de term die daar toch vaak staat, is toch kansarm. En dan kun je nog hele discussies over kansarm daarop loslaten. Maar volgens mij moet het meer zijn, het oog dat ieder kind kan wat ieder kind zou moeten kunnen. En elk talent moet een kind kunnen ontwikkelen. En of dat kind dan in Haren woont en ouders heeft die een goed inkomen hebben. Of in Vinkhuizen woont met ouders die in de bijstand zitten of waar dan ook in deze gemeente. Moet niet uitmaken voor de ontwikkeling van het kind, want de economie van de toekomst is erbij gebaat, dat al die kinderen zelfvertrouwen krijgen, dat al die kinderen hun talenten ontwikkelen en dat uiteindelijk al die kinderen hun eigen leven kunnen invullen, en ook kunnen betalen. En dat de economie dan op de lange termijn er beter van wordt.

01:20:23

Voorzitter: De heer Koks.

01:20:24

De Heer Koks: Dus ik begrijp dat de VVD vindt, dat vanwege economische redenen mensen, kinderen gelijke kansen moeten hebben om hun talenten te ontwikkelen. Wij hebben dan toch een wat bredere kijk op menszijn en op gelukkige mensen, enzovoort. Dan specifiek die economische invalshoek. Wat vindt u daarvan?

01:20:45

De Heer Boter: Ja, dat vind ik heel leuk dat u die andere inblik en invalshoek heeft. Maar de invalshoek waar ik naar kijk, is economische want dat is hetgeen wat je moet betalen. Maar dat een kind zich wil ontwikkelen met toneel en een kind zich wil ontwikkelen met sport, een kind met natuureducatie gaat ontwikkelen, dat maakt ons niet uit. Maar dat is ook een privé keuze van het kind slash de ouders. Dus dat over die vraag van, gaan we niet wat meer kijken niet naar kansarme kinderen maar naar alle kinderen en alle kansen die zij of hij heeft om die te kunnen ontwikkelen. Dan ga ik even naar sport en beweging. Wat daar vooral opvalt, is eigenlijk de armoede van de sport. Eigenlijk komen we overal uiteindelijk geldtekort en het zou weleens erger kunnen worden door de situatie van nu. Maar sport is ook beheer. Sport is ook sociaal domein. Sport is bewegen, sport is onderwijs. Dus de vraag aan het college is, kunnen we niet kijken in plaats van dat we het budget naar beneden doen, dat we de budgetten vergroten, maar dan aan de andere domeinen kijken en de openbare ruimten anders inrichten. Zoals we met IHP doen, scholen en gymzalen met elkaar verbinden. En dan heb je onderwijs en sport met elkaar verbinden. En dat zou je op veel meer terreinen kunnen doen. En dan het laatste waar ik nog wel wat over wilde vragen is toch cultuur. En dan wilde ik niet over de zwarte cijfers van afgelopen jaar, want die zijn mooi, maar de rode cijfers die er mogelijk aankomen. Want de klappen in de cultuursector zullen heel groot zijn, want voordat je dat weer open kan doen. Hooguit kun je een raad daar laten vergaderen, maar daar kan de

Oosterpoort niet opdraaien. Hoe gaan we ernaar kijken, dat de cultuursector uiteindelijk wel de mogelijkheden blijft houden en de talenten kan ontwikkelen, die dat de afgelopen jaren doet.

01:22:15

Voorzitter: De tijd van de heer Boter zit erop, dus u hebt pech. De heer Loopstra?

01:22:22

De Heer Loopstra: Dank u wel, Voorzitter. Zo komt mevrouw Van der Weele. Ik zal werk en inkomen doen, en economie. Sinds twee jaar voert de gemeente beschermingsbewind zelf uit. En is waar mogelijk afscheid genomen van commerciële bureaus. Hoe is die overgang verlopen? Kan de gemeente de toegenomen instroom ook aan? En hoe zit het met de wachtlijsten? Wat is de termijn waar inwoners rekening mee moeten houden, als zij de eerste keer contact zoeken met de gemeente. De gemeente stond er in 2019, de economie stond er in 2019 goed voor, valt te lezen in het verslag. Ook vlak voor de corona ging het voorspoedig met het bedrijfsleven. Hoe schat het college de situatie nu in? Hoeveel procent van de bedrijven in onze gemeente heeft het moeilijk? Zijn er al faillissementen op grond van corona te melden. Wat voor beleid gaat het college de komende tijd voeren, om bedrijven te helpen en te ondersteunen. Zie het college ook een rol voor zichzelf in deze economisch barre tijden. De ambitie van het college is om de komende jaren vijfduizend nieuwe banen te creëren. Kunnen wij lezen in het verslag. Wij nemen aan dat het voornemen reeds is bijgesteld. Klopt dit? Wat is nu de ambitie? En wordt sowieso de economische agenda 2019, 2022 herschreven. Corona heeft ervoor gezorgd dat de binnenstad beduidend minder bezoekers heeft. Dit heeft een negatieve uitwerking op de winkeliers en horeca, maar ook op de markt. Hoe gaat het college dit tij keren. Bij deze tijd past ander beleid en wat gaat het college doen?

01:23:49

Voorzitter: De heer Koks heeft een vraag.

01:23:50

De Heer Koks: Het binnenstadsbezoek heeft u het over. Gaat het over corona. Maar u heeft vast ook wel gelezen, dat toen corona nog niet bestond, oftewel 2019, dat toen ook het bezoekersaantal van deze binnenstad fors is gedaald, net zoals in 2018. Welke verklaring geeft u daarvoor, zolang corona nog niet in het spel is?

01:24:12

De Heer Loopstra: Dat is heel simpel. Ik geloof niet zozeer in die cijfers dat het bezoek minder is geworden. Dus dat is mijn antwoord. Mijn beeld is niet, dat het binnenstadsbezoek minder is geworden. Voor mij wat er op een andere manier geteld, maar daar wil ik het graag een keer met u over hebben. Ga ik door met mijn woordvoering.

01:24:27

De Heer Koks: Maar Voorzitter, kunt u het daar niet beter met het college over hebben? Want die neemt dat op in zijn rapportage. Dus lijkt die discussie met het college op zijn plaats.

01:24:37

De Heer Loopstra: Hierbij dan. Er is bepaald door de rechter, dat vestigingscontracten voor marktkoopliden voor onbepaalde tijd niet meer mogen en dat automatische opvolging door familie ook niet meer mag. En dat was nu juist het beleid, dat geldt in onze gemeente. Wat is nu de stand van zaken? Is er overleg met de marktkooplui hierover? En wanneer horen wij als raad hier meer over? De verantwoordelijke wethouder zei vorig jaar, dat hij de juiste balans probeerde te vinden. Heeft hij die al gevonden, vraagt mijn fractie zich af. De PvdA-fractie vindt het belangrijk, dat we in onze gemeenten onderkennen, dat niet iedereen geschikt is om betaald werk te doen. Maar dat wij deze inwoners niet loslaten maar stimuleren om bijvoorbeeld dagbesteding of vrijwilligerswerk te gaan doen. In dat kader hechten wij erg aan de participatieladder, die er vroeger ook was. En wij

verzoeken het college om die participatieladder weer in te voeren, want dat geeft een meer transparanter beeld en kunnen we mensen beter helpen. Graag een reactie van het college. Is daar het werkprogramma dat ervoor zorgt dat onnodige instroom in de bijstand in 2019 wordt voorkomen. Is dat gelukt in het afgelopen jaar? En wat is dan van deze mensen terechtkomen? Was er een andere voorliggende voorziening, of was zij of hij door de dienst begeleid naar werk. En welke redenen liggen ten grondslag aan dit nieuwe beleid, voortschrijdend inzicht of gewoon een bezuiniging? Graag een reactie. En nu komt Els.

01:26:04

Voorzitter: Meneer Koks.

01:26:05

De Heer Koks: Ik wou nog één vraag aan de heer Loopstra stellen. Die stelde hij toen straks ook aan mij. De PvdA zal met mij constateren dat er op diverse sociale posten van alles en nog wat over blijft. De heer Loopstra vroeg, at is uw oplossing daarvoor? Ik kwam met mijn solidariteitsfonds aanzetten. Wat is de oplossing die de PvdA daarin heeft, om ons te wapenen tegen de komende crisis?

01:26:27

De Heer Loopstra: Nou, als u het ook heeft over die bedragen die allemaal overblijven, dat is echt een probleem. En je ziet die individuele inkomenstoeslag al, dat die soms ambtshalve wordt verstrekt. En misschien moet je als gemeente wat proactiever nog zijn, omdat mensen in kwetsbare posities, gaan juist hulp uit de weg. Dus daar ligt ook het probleem. Dus je zult misschien nog proactiever moeten zijn als gemeente. Dank u, Voorzitter. En nu Els.

01:26:53

Voorzitter: Mevrouw Van der Weele.

01:26:54

Mevrouw Van der Weele: Dank Voorzitter. De tijd is te kort om alle mooie voorbeelden te noemen. Dus wij beperken ons tot een aantal onderwerpen waar vragen over zijn. Niet pas ingrijpen als er water aan de lippen staat. Maar al bij het eerste signaal, Van problematiseren naar normaliseren, van zorg naar welbevinden. Daar staan wij als Partij van de Arbeid helemaal achter. Echter, we zien in de cijfers van 2019 dat juist de gelden voor transformatie en innovatie richting preventie voor zowel jeugd als WMO niet volledig zijn uitgegeven. Dat kunnen wij niet goed plaatsen. En we vragen de wethouder dan ook of hier een knelpunt ligt. En wanneer en hoe wij de effecten gaan zien van onze inzet op transformatie en preventie. Eén van de mooie dingen aan onze dorpen en stad, is het diverse straatbeeld. Zeker nu is dat een groot goed wat we goed moeten bewaken, met elkaar. We zien een mooie inzet, als het gaat over de diversiteitsagenda. Maar we hebben nog enkele vragen. Hoe kan het, dat ondanks al onze inspanningen, de meldingen bij het discriminatiemeldpunt Groningen zijn verhoogd? En veel mensen zich op straat en op hun werk onveilig in hun onheus bejegend voelen. Welke concrete stappen gaat de gemeente hierin zetten. We hebben tijdens een nachtelijke tocht met de nachtraad gezien, gehoord en ervaren, dat seksueel grensoverschrijdend gedrag aan de orde van de dag of eigenlijk nacht is? De nachtraad heeft in samenspraak met horeca, concrete plannen om de nachtelijke veiligheid te verhogen. Onze vraag aan de wethouder is, waarom de nachtraad hier niet meer in betrokken, is of financieel ondersteund in is. Mooi om te lezen dat de veiligheid van kinderen en volwassenen, prioriteit is in onze gemeente, onder andere door het programma Geweld Hoort Nergens thuis. Maar hier ook nog enkele vragen over. Rondom kindermishandeling namelijk zien we een hoop activiteiten, aandachtsfunctionarissen, scholing. Afgelopen maandag was het internationale dag tegen de ouderenmishandeling. En wij missen nadrukkelijk activiteiten rondom het geweld tegen ouderen, het geweld tegen volwassenen. En de vraag aan de wethouders is, zijn onze eigen gemeentelijke medewerkers, maar ook de zorgmedewerkers in de stad, voldoende opgeleid en gefaciliteerd om actie te ondernemen bij

signalen van ouderen mishandeling, partnergeweld en bijvoorbeeld stalking. We zien ook dat het aantal vrouwen, wat niet terecht kan in de vrouwenopvang is gestegen. En dit gesprek hebben we vorig jaar ook gevoerd. Er worden nog steeds noodzakelijk veilige plekken bezet gehouden, door vrouwen die niet regulier kunnen doorstromen. En onze vraag is wat de wethouder hier nu aan gaat doen? En rondom het onderwijs, juichen wij de beweging toe, waarin de gemeente inzet om de kansongelijkheid en de segregatie in het onderwijs tegen te gaan. We maken we ons op twee punten nog zorgen. En dat is namelijk de acht procent van de peuters met een VVE-indicatie die we niet weten te bereiken. Vraag aan de wethouder is, welke knelpunten spelen er, en wat is het beeld hierover? En ten tweede, de thuisblijvers. Er zijn nog vierenzestig thuisblijvers, kinderen, die recht hebben op onderwijs en die nog steeds thuiszitten met grote problemen. En graag hier een reactie van de wethouder. Hoe gaan we ervoor zorgen dat deze kinderen ook weer mee kunnen?

01:31:27

Voorzitter: Dank u wel. Wie kan ik dan het woord geven? De heer Kaercher.

01:31:34

De Heer Kaercher: Voorzitter, dank u wel. Voorzitter, we zien dat er veel wordt gedaan aan werk en activering. Dit is natuurlijk positief. En tijdens de commissievergadering met betrekking tot de nieuwbouw al door mijn collega aangegeven. Ook het streven naar zoveel mogelijk uitstroom naar regulier werk, vinden wij zeer positief. Het levert resultaat op. Mooi. Op het gebied van arbeidsmarktbeleid en het stimuleren van de werkgelegenheid, zijn er zeer veel activiteiten van de gemeente. Over het algemeen ziet het er goed uit, en kunnen wij hier ons in vinden. In 2019 is ten opzichte van 2018, het aantal banen met twee komma een procent toegenomen. En het aantal bedrijfsvestigingen, met viereenhalf procent. Dat is mooi om te zien. Maar voor wat betreft de overige kosten en een efficiëntere besteding van gelden, daar hebben wij geen beeld van kunnen krijgen. En wij willen daarom de wethouder vragen om een korte toelichting. Voorzitter, dan nog het armoedebeleid. Wij zien dat er allerlei regelingen, zijn om de armoede in de gemeente te bestrijden. Maar zien tegelijkertijd aan de cijfers, dat armoede onder de Groningers niet afneemt, maar ongeveer gelijk blijft. Kan de wethouder hier een verklaring voor geven? Tot zover werk en inkomen. En dan onderwijs en welzijn. Voorzitter, op onderwijsgebied is er veel gebeurd in de gemeente. Er is een wisseling van gebouwen op touw gezet, het integraal huisvestingsplan is opgestart en daarnaast nog vele andere ontwikkelingen. Allemaal hele goede zaken en niks anders dan complimenten hiervoor. Het college geeft ook aan in te zetten op kansengelijkheid en het tegengaan van segregatie. Ook allemaal hele goede zaken. Er valt in de jaarrekening ook te lezen, dat er intensieve samenwerking is tussen alle betrokken partijen op het terrein van de aansluitend jeugdhulp. En dat hierdoor steeds vaker passend onderwijs wordt gevonden. En zware jeugdhulp wordt afgewend. Een hele goede ontwikkeling, en we gaan ervan uit dat het dan ook intensief wordt doorgezet. Dan de regenboog gelden. In 2019 is uitvoering gegeven aan de diversiteitscampagne: ik accepteer jou, jij mij ook. Deze campagne was vooral gericht op jongeren. Kan de wethouder aangeven of hier al resultaten bekend van zijn, en zo ja, wat deze resultaten zijn? De stichting WIJ. Prima werk. Hartstikke goed om te lezen dat er mensen zijn die weleens van WIJ gehoord hebben, die er gebruik van hebben gemaakt. Of er weleens binnen zijn gelopen. Prima ontwikkelingen voor zo'n jonge organisatie. Echter kunnen wij niks teruglezen, over het door WIJ aangestuurde onafhankelijke cliëntondersteuner. En daar willen dan ook graag van de wethouder weten of deze cliënt ondersteuners, net zo goed als de stichting WIJ worden gevonden onder de inwoners van Groningen. Dan nog het doorbraak project in Ten Boer. Wij hebben dat denk ik ergens gemist, want het zegt ons helemaal niks. Maar hierbij worden dus alle budgetten van de huidige lasten, WMO, jeugd, schuldhelpverlening, bijzondere bijstand, welzijnswerk, statushouders en armoede gebundeld in een fonds. En door de inzet van dit fonds, maken we mogelijk dat de ondersteuning van de inwoners van

Ten Boer, zo integraal mogelijk georganiseerd kan worden. Aldus het college in de jaarrekening. Wij vinden dit een bijzonder benadering, want Ten Boer is toch de gemeente Groningen. En we zullen dit project dan op de voet volgen. Dan sport. Iedereen aan het sporten en bewegen in de stad, en de jeugd in het bijzonder. Maar het aantal kinderen dat gebruik maakt van het jeugdsportfonds, blijft steken op twaalfhonderdvijfenzestig, terwijl er veertienhonderd beoogd waren. Kan de wethouder aangeven waarom dit niet behaald is, en wat het college gaat doen om volgend jaar wel het beoogde aantal te behalen. En dan de bezoekersaantallen van Kardinge en de zwembaden, zijn wel ruimschoots gehaald. En dat is een mooie ontwikkelen. Ook de bezetting van sporthallen is door de pilots beter benut en met acht procent gestegen. Een goede ontwikkeling met dien verstande, dat er geen verenigingen zijn die hierdoor gestopt zijn. Dank je wel.

01:37:49

Voorzitter: Dank u wel. De heer Pechler.

01:37:51

De Heer Pechler: Ja, dank u wel Voorzitter. Een jaarrekening behandelen voelt altijd een beetje vreemd. Halverwege het jaar erna in de periode dat we alweer bezig zijn met de eerste stappen voor de begroting van het volgende jaar. Evalueren is zeker nuttig, maar kan soms toch aanvoelen als mosterd na de maaltijd. Dit jaar nog meer dan anders, omdat we nog zo in het duister tasten wat betreft de gevolgen van Covid-19 op de toekomstige situatie van onze gemeentelijk financiën. Mevrouw Folkerts noemde het ook al. Als het rijk niet met voldoende aanvullende middelen richting de gemeente komt, wordt de gemeenterekening over 2020 echt een diep triest plaatje. Terwijl de bezuinigingen ook zonder de corona crisis al erg fors waren. Zonder voldoende aanvullende middelen evalueren we nu beleid waar later geen geld meer voor is. Zover is het echter nog niet. Laat ik namens mijn fractie dan ook uitspreken dat wij ervan uitgaan dat de regering, die tot vier miljard besteedt aan het redden van KLM, niet schroomt om met dergelijke bedragen ook de lokale overheden uit de brand te helpen. Op het vlak van onderwijs zijn er een aantal mooie resultaten bereikt. Grote bereik van de taalhuizen, hoge deelname aan de VVE, en ook de resultaten die daar worden geboekt. De tachtig procent leerwinst is inderdaad nog niet gehaald, maar dat ruim twee op de drie leerlingen van groep twee meer leerwinst heeft dan het landelijk gemiddelde en daarmee minder moeite zal hebben met de overgang naar groep drie is toch een mooie score. Ik heb bij een werkbezoek aan het Floreshuis in Maart nog een prachtig voorbeeld gehoord over drie basisscholen in de Korrewegwijk die hun inschrijf deadline gelijk hebben getrokken. We kijken uit naar meer van dit soort voorbeelden in het maatschappelijk akkoord over sociale inclusie en het onderwijs, wat we dit jaar tegemoet kunnen zien. Over de zomerscholen een vraag, ik neem aan dat vanwege de corona crisis en het maandenlange gebrek aan fysiek onderwijs de leerachterstand bij leerlingen die al moeilijk meekwamen, onevenredig veel is toegenomen. Wordt het zomerschool programma hier op dit jaar ook aangepast en uitgebreid? Het is begrijpelijk, maar tegelijkertijd jammer om te lezen dat bijna alle scholen in Ten Boer, het centrum voor NDE natuur- en duurzaamheidseducatie, te ver weg vinden. We lezen dat de Harense scholen van een alternatief gebruik maken, NME. Maar we lezen over Ten Boer niets over vervangende natuureducatie. Terwijl dit, volgens mij, heel goed op locatie mogelijk is, in bijvoorbeeld het plukbos in Ten Boer. Kan het college voor deze scholen niet een andere vorm van duurzaamheidseducatie subsidiëren? Gisteren stond er in de Trouw nog een artikel over het passend onderwijs met onderzoeksresultaten waaruit bleek dat veertig procent van de ouders met kinderen in het passend onderwijs hier ontevreden over zijn. In de rekening zijn hier geen indicatoren over opgenomen. Mijn fractie ontvangt met enige regelmaat negatieve geluiden over het [onhoorbaar] onderwijs in Groningen en de SP-fractie heeft hier drie maanden geleden ook nog schriftelijke vragen over gesteld. Is er zicht op, zonder die indicatoren, hoe tevreden Groningse ouders nou eigenlijk zijn met het passend onderwijs hier? Voorzitter van Welzijn heeft de ambitie om

de gezondste gemeente van Nederland worden en we zijn benieuwd naar het maatschappelijk preventieakkoord dat we dit jaar terug mogen verwachten. In het kader van gezonde voeding kijken wij ook bijzonder uit naar de voedselvisie, die dit najaar komt voor te liggen. Wij hopen en verwachten dat daar in het verminderen van de consumptie van dierlijke producten, zoals dat in het coalitieakkoord staat, nader wordt uitgewerkt. In de rekening staat het goed verwoord: 'een inclusieve samenleving is een voorwaarde voor participatie.' Het is heel mooi om te zien dat vijftientig samenwerkingspartners zich hebben verbonden aan de diversiteitsagenda, meer dan beoogd. Alle activiteiten die worden genoemd, zijn echter wel gerelateerd aan gender en geaardheid. Op welke manier kunnen we ook meer aandacht schenken aan het bestrijden van validisme? Wat het discrimineren van mensen met een beperking is, en aan het bestrijden van racisme? Bevredigende percentages van de WMO zien er goed uit, maar het blijft zorgwekkend om te zien dat één op de drie mensen die met een hulpvraag komt bij een wijkteam, niet of niet echt tevreden is met de geboden ondersteuning. Over de gecertificeerde instellingen, hoe ver is het college inmiddels in de gesprekken over samenwerking wat betreft de wachtlijsten en de tarieven? En wat betreft de onderbesteding in het sociaal domein sluit ik me aan bij de opmerkingen van de heer Koks. Over sport hebben we de afgelopen tijd al veel gesproken en ook geheel terecht. Dan houd ik het nu kort. De sportplekken zijn belangrijker dan ooit. Het is goed om te lezen dat bij herinrichtingsopgave nu standaard sport ambtenaren aan tafel zitten om te adviseren over de beweging inclusief inrichten van de openbare ruimte. Toch wil ik hierbij benoemen dat de bestaande situatie echt al complimenten verdient. Vergeleken met de andere grote steden in ons land, is het in Groningen bijzonder prettig fietsen en wandelen met snelle routes en weinig stoplichten. Het kan ongetwijfeld nog beter, maar het is goed om bij een jaarrekening ook stil te staan bij hoe goed we het al hebben. Wat betreft de overige domeinen van sportbeleid sluit ik me graag aan bij de woorden van de heer De Haan. Wat betreft cultuur willen wij als Partij voor de Dieren, alhoewel niet gerelateerd aan deze jaarrekening, onze blijdschap uiten over het feit dat in een nieuwe landelijke cultuurnota ook het Groninger Museum, Noorderzon, Club Guy and Roni, en waarschijnlijk het Grand zijn opgenomen in de culturele bis. Een prachtig resultaat voor de inzet van deze instellingen en voor de lobby vanuit de gemeente, waarvoor onze complimenten. Wat betreft de toegankelijkheid van cultuur sluiten wij ons aan bij de opmerkingen van de heer Koks en wat betreft de financiële gevolgen van corona voor de cultuursector, bij de vraag van de heer Boter. Nu namens mijn fractiegenoot, de heer Van Zoelen, enkele opmerkingen over de programma's werk en inkomen. Over 2019, zien we dat het redelijk goed gaat met de activering van mensen naar werk. Een dat mensen de schuldhulpverlening beter weten te vinden. Wat betreft het armoedeplan 'Toekomst met Perspectief', vinden wij het belangrijk dat de aandacht voor verlichting ook blijft behouden. We zien met lede ogen aan dat de stadjespas wordt uitgekleeft. In de jaarrekening komt naar voren dat veel winkeliers last hebben van de hoge huurprijzen en een verslechterende concurrentiepositie met de grote fast fashion ketens. Wij hebben heel vaak aangegeven dat we de komst van deze ketens, zoals Primark en de New Yorker, een zeer slechte ontwikkeling vinden. Achter deze ketens gaat veelal een wereld schuil van slecht betaald werk, milieuvervuiling en uitbuiting in lagelonenlanden. Hoe ziet het college deze ontwikkeling? Is het niet beter om kleine lokale duurzame ondernemers te stimuleren? In plaats van de New Yorkers en de Primarks proberen de stad binnen te halen. En welk beleid gaat het college hierop ontwikkelen? We vinden het positief dat het college extra inzet op jongeren zonder startkwalificatie. Maar nog steeds zien wij het zwaartepunt van het beleid liggen op high tech en high talent sectoren. We willen graag binnen de economische paragrafen meer aandacht voor zorg, onderwijs, ambacht en de lokale maakindustrie. We moeten nú echt op weg naar een duurzame, natuurvriendelijke economie. Dat houdt in dat we onder andere een duidelijkere visie moeten hebben op de eiwittransitie en de schaarste van de natuurlijke grond- en hulpstoffen moeten hebben. Een economie waarin het streven naar het sprookje van eeuwige groei niet meer

vanzelfsprekend is, maar waar blijven binnen de grenzen van de aarde de leidende factor is. Dank u wel.

01:48:36

Voorzitter: Dank u wel. De heer Wolke, Student en Stad.

01:48:38

De Heer Wolke: Dank u wel Voorzitter. Elk jaar zit er een heleboel werk in het opstellen van de rekening en de begroting. Volgens mij heeft niemand het gedaan, dus zal ik het namens de hele commissie doen. Mijn fractie wilt alle betrokkenen hiervoor erg bedanken. Juist ook onder deze omstandigheden, die het wellicht wat moeilijker hebben gemaakt. We bespreken de eerste gemeenterekoning van de nieuwe gemeente Groningen onder bijzondere omstandigheden. We blikken terug naar de resultaten van het afgelopen jaar, terwijl onze huidige omstandigheden vragen om beleid en inspanningen, die we een jaar geleden niet eens voor mogelijk hielden. Hoewel de huidige crisis de gebeurtenissen in 2019 niet verandert, plaatst het ze wel in een ander licht, en hebben de inwoners van de gemeente erin nu ook veel zorgen en uitdagingen bij gekregen. Met de huidige situatie in het achterhoofd, hebben wij kennisgenomen van deze rekening en zullen wij ook de verschillende punten langslopen. Werk en inkomen en economie combineer ik samen, aangezien je het moeilijk los van elkaar kunt zien. Er is goed beleid gevoerd met positieve uitkomsten. Zo zien we dat er een flinke stijging is gerealiseerd in het aantal afspraakbanen en er een goede begeleiding is op het gebied van schuldhulpverlening, ondanks dat is de druk daarvan toeneemt. Verder waren de kennisinstellingen in trek, waardoor er meer studenten in onze stad kwamen studeren. Het akkoord van Groningen, die juichen wij als fractie toe, waarbij we kennisinstellingen, bedrijven, en overheden optrekken om een belangrijke bijdrage te leveren aan innovatieve werkgelegenheid. Maar ze hebben ook kanttekeningen te plaatsen. Zo zijn er meer bijstandsuitkeringen dan verwacht en worden deze verzoeken traag verwerkt. Maar bovenal is het onvoldoende gelukt om de jeugdwerkloosheid en de instroom naar de arbeidsmarkt te verbeteren. Perspectief op werk, waarin mbo-organisatie betrokken zijn, dat is alleen niet genoeg. Het probleem lijkt in de huidige crisis ook alleen maar toe te nemen. Vooral jongeren lijken namelijk massaal WW-uitkeringen aan te vragen, en vele studenten zijn hun stageplek verloren en hebben ook voor het komende jaar verminderde perspectief daarop. Mijn vraag aan de wethouder is, welk perspectief op werk deze jongeren gegeven kan worden? Wat verder gaat dan alleen het programma 'Perspectief op Werk' en ook met het oog op de huidige moeilijke situatie. Het onderwijsprogramma. Mijn fractie wilt het college complimenteren met de lange termijnvisie in het onderwijs en het sturende hand om met betrokken partijen in het onderwijs samen problemen op te lossen. Het integraal huisvestingplan voor twintig jaar opstellen, kost ze terecht heel veel lof, waarmee betere en duurzamer schoolgebouwen nagestreefd worden die wat ons betreft het rapportcijfers van een acht zullen krijgen. Recent werden wij op de hoogte gesteld van het samenwerkingscollectief van de schoolgebouwen carrousel om de tekorten snel en duurzaam op te lossen. Uit de verschillende kwaliteitsmetingen, blijkt dat er in Groningen ten opzichte van het landelijk gemiddelde, wel op veel gebieden het goed doen. Wat betref volwassenonderwijs, sluit ik me wel aan bij de vraag van de VVD, om het voor de toekomst ook inzichtelijk te maken. De vraag is natuurlijk wel of deze goede ontwikkelingen dit jaar worden doorgezet. Neemt het aantal vroegtijdige schoolverlaters door corona toe, omdat zij gedwongen thuis moeten zitten, stijgt het leerplicht verzuim, zijn ouders huiverig om gebruik te maken van het VVE-aanbod? Dat zullen we de komende tijd natuurlijk merken. Dan welzijn, gezondheid en zorg. We hebben de afgelopen jaren kunnen zien dat de druk op de gezondheidszorg per jaar-

01:53:35

Voorzitter: De heer Koks heeft een vraag voor u.

01:53:39

De Heer Koks: De vraag is, over het onderwijs geeft u aan dat de gemeente Groningen het op een aantal fronten goed doet. Maar het is u vast ook wel opgevallen dat we ook het goed doen op de hoogte van de segregatie ladder. We zitten in de top drie van de meest gesegregerde onderwijs steden. Wat vindt u van die constatering?

01:54:04

De Heer Wolke: Dat is een hele kwalijke zaak die ook natuurlijk al langer speelt in onze stad. We hebben daar veel programma's voor op geworpen. En juist nu in deze corona tijd lijkt dat alleen maar versterkt te worden. Als wij die onderwijsstad Groningen willen zijn, die wij ook uitdragen te zijn, dan moet dat bij uitstek aangepakt worden. Dus daarin steun ik de lijn die zowel de SP als de Partij van de Arbeid aanhaalde daarin zeker, en dat hebben wij volgens mij ook altijd gedaan. Het volgende programma welzijn, gezondheid en zorg. We hebben de afgelopen jaren kunnen zien dat de druk op de gezondheidszorg per jaar toeneemt en dat de kosten van onder andere de jeugdzorg de gemeente op financieel vlak in moeilijkheden brengt. Daarbovenop komt nu ook deze gezondheidscrisis. Bij veel gemeenten zijn dezelfde geluiden hoorbaar dat het tekort aan middelen voor onder andere WMO en de jeugdhulp vanuit het rijk, de gemeenten in zwaar weer doet verkeren. Kan de wethouder aangeven wat de impact van deze huidige coronacrisis nu is op de lobby bij het Rijk, voor meer middelen voor de zorg, zodat we een iets beter beeld krijgen hoe dit er volgend jaar uit gaat zien. Door tekort aan middelen, zien we dat de wachtlijsten bij onderzoeken en veiligheidsbeoordelingen, in verband met huiselijk geweld en beschermd wonen, groeien. Er zijn keuzes gemaakt om acute gevallen eerder aan te pakken, waardoor de stapel van minder acute gevallen uitgroeit tot een tijdbom. Door verplicht thuisblijven van de afgelopen maanden kunnen hier ook nog ernstige situaties door ontstaan. Ik wil graag daar reactie op van de wethouder, hoe zij hier tegenaan kijkt. We staan achter het beleid van positief opgroeien. Gericht op preventie en een gezondere levensstijl. Maar dat is juist in deze tijd voor heel veel inwoners een stuk lastiger geworden wanneer men verzocht wordt om zoveel mogelijk binnen te blijven. Dit is een grote uitdaging, ook in het volgende deelonderwerp, sport en bewegen. En dan pak ik enkele cijfers van het jaar 2018 erbij, aangezien die er dit jaar niet in stonden. Daaruit viel op te maken dat veertig procent van de volwassenen niet wekelijks aan sport doet in de gemeente Groningen. Ook bleek toen dat een kwart van de kinderen op tienjarige leeftijd en meer dan de helft van de volwassenen niet op een gezond gewicht zit. Het is nog nooit zo hoog geweest en benadrukt daarom ook de cruciale factor die sport in onze stad heeft. Het creëren van goede en voldoende sportaccommodaties zijn dan ook essentieel om te voorkomen dat, zoals het RIVM al had voorspelt, in 2040 ruim zestig procent van de bevolking met overgewicht kampt. Het belang van sport is deze coronatijd groter geworden dan ooit. Het college heeft daar zeer kordaat gehandeld, door sportclubs tegemoet te komen in huurkosten, en zo ademruimte te creëren. Maar er zal de komende tijd veel meer nodig zijn om sportclubs overeind te houden. Zal er ook misschien een vergrote aanpassing nodig zijn in de sportinfrastructuur, gezien meer mensen door de crisis zijn gaan sporten in de openbare ruimte. Er worden al goede stappen in gezet, maar wat ons betreft mag daar in de toekomst nog meer aanvulling aan worden gegeven. En mijn vraag aan de wethouder is, hoe zij kijkt om mensen hun sportieve bezigheid weer te laten oppakken in deze anderhalve meter samenleving, in combinatie met dat sportclubs het waarschijnlijk erg zwaar gaan hebben in de toekomst.

01:59:49

Voorzitter: U heeft nog één minuut, meneer Wolke. Nog één minuut.

01:59:49

De Heer Wolke: Ja, ik rond af.

01:59:49

De Heer Wolke: Het laatste programma is cultuur. Het was een groot cultureel jaar met de opening van het Forum. Uit statistieken blijkt dat grote culturele partijen het boven verwachting goed hebben gedaan. Door uit het 'We The North' verband, positioneert Groningen zich met het Noorden sterk, waarvoor hulde. In lijn met andere programma's is echter ook hier nu spraken van ernstige crisis. Grote culturele instellingen met vaste financieringen die hebben het al moeilijk. Laat staan alle kleine culturele ondernemers die de afgelopen maanden hun werk en inkomsten zagen verdampen. Mijn vraag aan de wethouder, die ook enigszins aansluit op de laatste opmerking van de VVD, hoe wij het als gemeente, naast initiatieven op rijksniveau, er voor kunnen zorgen dat culturele instellingen die in zwaar weer verkeren, ook nu het hoofd boven water houden. Wat er is gedaan, dat is natuurlijk nodig, maar de komende tijd zal er alleen maar meer druk op komen. Als wij onze unieke culturele sector in Groningen sterk en vitaal willen houden, zullen we wellicht enkele maatregelen die we ook in de sport hebben doorgevoerd, in de cultuursector ook moeten doorvoeren. Dank u wel.

02:03:21

Voorzitter: Dank u wel. De heer Atema had nog een vraag voor u, maar helaas voor hem zit de tijd erop. Ik geloof dat dan iedereen die het woord wilde voeren, het woord heeft gevoerd. Dan stel ik voor dat we even tien minuten schorsen, zodat de collegeleden tijd hebben om hun beantwoording op elkaar af te stemmen en de tijd te verdelen en hun best te doen om voor half vier af te ronden. Tien minuten schorsen.

02:03:34

Voorzitter: Ik stel u voor dat wij verder gaan met de beantwoording door het college, dus goed als iedereen weer gaat zitten. Ik neem aan dat mevrouw Van Doezen de weg wel vindt zometeen. Ik begreep van het college dat er veel vragen zijn gesteld over de jaarrekening en ook vooruitblikkend over corona. De heer De Rook gaat u daar een voorstel voor doen.

02:03:46

De Heer De Rook: Ja, Voorzitter. Het is natuurlijk heel logisch dat de raad nu ook heel erg vragen naar van wat doet nou eigenlijk in de hele corona crisis waar we nu middenin zitten? Wat doet dat eigenlijk met ons beleid, in het hier en nu? Alleen het gevaar is op moment dat we daar nu uitvoerig op ingaan, dat eigenlijk de behandeling van de jaarrekening een beetje tekort gaat schieten. Dus ons voorstel zou eigenlijk zijn, niet omdat het niet urgent is zou zijn, maar om deze discussie eigenlijk zoveel mogelijk proberen te voeren bij het voorjaarsdebat. Dat zijn we over twee weken. Dat is nog overzienbaar hebben we dan ook even de rust en ook meer de tijd om alle vragen die volgens mij heel terecht en heel logisch zijn, die vandaag gesteld zijn, om daar even wat dieper op te kunnen ingaan. Want anders ben ik bang dat we het vandaag en ook volgende week tekortdoen. Dus vandaar dat dat het voorstel van het college is, om op die manier even om te gaan met de vragen die over de huidige corona crisis zijn gesteld.

02:04:34

Voorzitter: De heer Loopstra.

02:04:35

De Heer Loopstra: Daar heb ik even een vraag over, want ik vind het een prima voorstel. Maar moet mijn fractievoorzitter dan mijn vragen herhalen, of heeft de wethouder genoteerd en krijg ik dan een antwoord?

02:04:48

De Heer De Rook: Nee, volgens mij moeten we die service dan maar bieden, zeg ik tot de heer Loopstra. Dus die vragen zijn goed gehoord, die zijn genoteerd. Dus die nemen we dan ook mee. Scheelt iedereen weer werk.

02:04:58

Voorzitter: Dank u wel. Ik neem aan dat u in deze vorm kunt leven met dit voorstel? Ik kijk ook even naar degenen die digitaal meedoen. Ik zie geen gezwaai van afkeuring. Dan vraag ik het college om te beginnen met de beantwoording op de vragen over de jaarrekening zelf. Wie van de collegeleden begint? De heer De Rook.

02:05:20

De Heer De Rook: Voorzitter, dank u wel. Ik heb de programma's economie en cultuur. En daarna is het misschien goed om nog even af te sluiten met een algemeen statement over financiën, en over hoe dat nou zit met geld dat over lijkt te zijn, maar dat eigenlijk niet is. Dus dat alvast even als inleiding. Het voorstel gaat over het programma economie. Geen inleiding, laat ik meteen naar de vraag toe gaan. Door Stad en Ommeland is gevraagd naar relatie met de lokale lasten. Met name de toeristenbelasting, komt daarbij aan de orde. Nou, ja, wat het college betreft, en dat is ook wel wat de heer Koks zei, is dat wij hebben een gigantische inzet gepleegd om de kwaliteit van onze binnenstad, waar het overgrote deel van de overnachtingen plaatsvinden, om die op orde te krijgen. En wij vinden het dan eigenlijk niet meer dan verantwoord, dat we daarvoor niet alleen van onze inwoners een bijdrage voor vragen via onze gebruikelijke financiële middelen, maar dat we ook een bijdrage vragen van mensen die daar ook gebruik van maken, namelijk de bezoekers aan onze stad. We zien eigenlijk dat ook als we kijken naar andere steden, dat de elasticiteit, dus de invloed van de hoogte van de toeristenbelasting op het bezoek aan steden. Die is eigenlijk minimaal. En sterker nog ik veronderstel geen causaliteit, maar de steden met de hoogste toeristenbelasting hebben over het algemeen ook het hoogste aantal toeristen. Dus als er een correlatie is, dan is het een positieve Voorzitter, dan naar de wijkwinkelcentra, heeft de heer Atema over gevraagd. Dat klopt. We hebben namelijk nu het meerjarenprogramma ruimtelijke economie vastgesteld, en daarin hebben we heel specifiek inzet, planontwikkeling en investeringsprogramma, met name voor de plek buiten de binnenstad. Gaat over de wijkwinkelcentra die hij ook noemde. Maar ook de bedrijventerreinen, bijvoorbeeld. Het is heel belangrijk dat we daar ook nu een ontwikkelprogramma voor maken. En ik ben het eigenlijk wel met de heer Atema eens, dat de informatie nu in de begroting wel wat summier is op dat punt. Dus ik stel voor dat we die ook wat uitbreiden. En een eigen paragraaf die is er eigenlijk al, maar die zou misschien wel wat beter moeten worden afgestemd op het programma voor ruimtelijke economie. Dan Stad en Ommeland, en de Partij voor Dieren hebben gevraagd naar, dat is ook een punt dat de heer Koks en de heer Loopstra eerder veelal maakte. En ook de heer Brandsema van de ChristenUnie. Namelijk, hoe zetten we nou in dat we ook beroepsopgeleid personeel hier een plek geven? Dat was ook een hoofdelement van het nieuwe economische programma. Die is hier nog niet in terug te zien, omdat het economisch programma later is vastgesteld, dan de begroting waar deze op gebaseerd is. Dus we hopen dat bij de begroting 2021, dan is dat ook verwerkt. En dan ziet u ook die accenten, die de Raad wat scherper noemt, ook in de begroting terug. Dus dat is daar een verklaring voor. Dan de Partij voor de Dieren heeft nog gevraagd over de vestiging van de New Yorker en andere partijen. Een vraag gesteld hoe zich dat verhoudt ten opzichte van de lokale ondernemerschap, wat misschien wel de voorkeur zou moeten verdienen. Laat me eerst de verwachtingen even wegnemen dat de New York hier niet zit, omdat iemand van de gemeente heeft gebeld en gevraagd of ze alsjeblieft naar Groningen willen komen. Zo gaat dat niet. Dat gaat gewoon een partij die kijkt van wat zijn voor ons aantrekkelijke gebieden om ons te vestigen. Die zoekt iemand met een pand die te huur staat. Dat huren ze en dan vestigen zij zich. Daar komt de gemeente in principe niet tussen. En het is belangrijk dat mensen weten wat de eigenschappen van hun kleding zijn. Dat vindt het college ook, zodat we daar bewust keuzes in kunnen maken. Maar het is niet aan ons, zowel inhoudelijk als ook formeel niet, om daar op te sturen op het moment dat iemand gewoon een pand huurt in de binnenstad. Daartegenover is natuurlijk het andere punt van de heer Pechler, is natuurlijk wel waar. Is dat aan de andere kant hebben we

natuurlijk wel invloed, namelijk hoe zorgen we ervoor dat er ook lokale of duurzame ondernemers in de binnenstad blijven komen? Daar kunnen we wel wat aan doen, en dat proberen we ook. Dus vandaar dat we samen met de GGC werken aan het weer aantrekkelijk maken of zo aantrekkelijk mogelijk maken, van het ondernemerschap. De detailhandels in de binnenstad. Waarbij we extra inzet plegen op lokale en zelfstandige ondernemers. Maar dat dan wel in de wetenschap dat dan, en dan veroorloof ik me toch maar even een opmerking erover dat dat in de huidige tijd natuurlijk wel weer heel anders is dan een jaar geleden. Maar die inzet is er wat dat betreft zeker, dus dat doen we niet door het aan de ene kant af te remmen, maar wel door het aan de andere kant te stimuleren. Voorzitter, dan ga ik naar het programma cultuur. En de heer Koks heeft gevraagd naar toegankelijkheid van cultuur. De doet hij en zijn fractie doen dat elk jaar. Dus hij was een beetje voorspelbaar. Niet erg, want het is een heel belangrijk punt. Zelfs zo belangrijk dat ik net even heb terug geteld. Maar dat eigenlijk van de zeven pagina's verantwoording over cultuur, gaan ongeveer vier en halve pagina, die gaan over toegankelijkheid. Over het meedoen aan cultuur in brede zin, maar ook het openbaar toegankelijk maken van culturele uitingen. Zodat de mensen er niet voor hoeven te betalen. Maar dat die voor iedereen beschikbaar zijn. En is het bovendien nog zo dat onze nieuwe cultuurnota, die we hopelijk in het najaar gaan vaststellen, die heet ook nog eens kunst en cultuur voor iedereen. Dus ik denk dat de heer Koks en ook al die fracties die zich hard maken voor de toegankelijkheid van de kunst en cultuur, zich bediend zouden moeten voelen. En ik denk dat wij niet gaan voorkomen dat ook de heer Koks en zijn fractie volgend jaar dit punt weer opnieuw maken. Maar laat ik zo zeggen dat onze ambitie is om het de SP steeds moeilijker te maken om hier nog een punt over te hebben.

02:10:25

Voorzitter: De heer Koks die wilde nog wat vragen.

02:10:27

De Heer Koks: Voorzitter de aanhouder wint, zullen we maar zeggen. Dank u wel.

02:10:32

De Heer De Rook: Voorzitter, dan de vraag stelt door GroenLinks over het bereik bij de cultuureducatie. En dat klopt. Dat is inderdaad iets dat we zien dat achterblijft. De keerzijde is wel dat we zien dat de kwaliteit van de scholen die wel meedoen, dat die wel stijgt. Maar daar leggen we, net als mevrouw Folkerts, ons niet bij neer. Dus K&C, dat is de steuninstelling die de cultuureducatie organiseert, die is nu eigenlijk een onderzoek aan het doen, naar precies die vraag die mevrouw Folkerts stelt. Waaraan ligt het nou dat die scholen nu niet meedoen? En welke dingen kunnen we doen omdat bereik toe te nemen? Dat moet eigenlijk tot een aantal nieuwe voorstellen komen in de cultuurnota, die we eind dit jaar vaststellen tot uitdrukking, zodat we hopelijk op dat punt ook niet alleen naar meer kwaliteit, maar ook naar meer bereik gaan, zodat onze cultuureducatie daadwerkelijk zo veel mogelijk kinderen in deze gemeente bereikt. Voorzitter, volgens mij heb ik dan de vragen gehad.

02:11:21

Voorzitter: De heer Atema.

02:11:23

De Heer Atema: Over ongewenst gedrag. Het Groninger Museum heeft een voorbeeld gesteld voor mensen die ontslagen zijn wegens hun leeftijd en daar student voor in de plaats kwamen. Daar zijn ze voor op de vingers getikt door het college van de rechten van de mens. De vraag is: heeft het collegebeleid ten aanzien van gesubsidieerde instellingen ten aanzien van dit soort onwenselijk gedrag?

02:11:44

De Heer De Rook: Ja, Voorzitter, toen de heer Atema zijn hand op stak, toen wist ik het ook weer dat dat inderdaad ook nog gevraagd was. Groninger museum 2019. Antwoord in algemene zin is ja. Wij toetsen dat gesubsidieerde partijen voldoen aan wet- en regelgeving. We hebben daarvoor de code cultural governance zoals dat heet. Dat toeziet op een goed bestuur binnen culturele instellingen. Daar maakt dit onderdeel van uit. Maar wat daar ook onderdeel van uitmaakt, is de afspraak dat subsidiënten dus partijen die subsidies geven, zich niet hebben in te mengen in het personeelsbeleid van culturele instellingen. Tot op zekere hoogte is dat natuurlijk zo. Dus het is in eerste instantie aan het Groninger museum zelf, om antwoord te geven op de uitspraak die gedaan is. In formele zin is het dan zo dat het college van de rechten van de mens, die kan een aanwijzing doen, maar het is niet in die zin een formele juridische aanwijzing. Dat kan alleen door het kantongerecht gebeuren. Dus wij hebben begrepen dat het Groninger museum geprobeerd heeft overleg te voeren met de mensen met die die zaak hebben aangespannen. En dat dat toch niet tot overeenstemming heeft geleid. En daar heeft het Groninger museum ieder geval wel de conclusie aan verbonden dat zij in hun verdere personeelsbeleid dit aspect, dat gaat inderdaad zoals de heer Atema zegt, over leeftijdsdiscriminatie dat ze dat een betere plek zullen gaan geven. Wat ons betreft is dat afdoende antwoord op hoe deze casus is opgepakt en afgehandeld.

02:13:02

Voorzitter: Dank u wel. Wie van het college kan ik het woord geven? Mevrouw Diks? Moet even met de microfoon aan de slag.

02:13:16

De Heer De Rook: Voorzitter, ik ben nog iets vergeten, dat zou ik nog doen. Dat gaat even over misschien iets meer in de kant van de financiën. Want een aantal fracties die hebben de vraag gesteld van, we zien dat er eigenlijk allemaal geld over lijkt te zijn bij het sociaal domein. Hoe zit dat nou precies? Zitten wij nu te slapen, terwijl eigenlijk de maatschappelijke nood hoog is. Nou de werkelijkheid is iets anders. Dus dat zou ik ook graag nog even uitéén willen zetten. Als je kijkt naar het sociaal domein in brede zin, dan leggen wij daar als gemeente vanuit algemene middelen elk jaar veertig miljoen euro op toe. Dus als u zegt, is er dan een overschot. Nee, dat is er zeker niet. Er is een heel groot tekort. En dat doen we, omdat wij vinden dat dat nodig is, om onze verantwoordelijkheid voor het sociaal domein en onze inwoners te moeten nemen. Wat er dan vervolgens gebeurt, is dat er een aantal dingen aan de hand zijn in zo'n jaarrekening. Een aantal daarvan die heeft de heer Koks al genoemd. Dat zijn doorschietende verplichtingen. Dat zijn subsidies die later binnenkomen. Waardoor het lijkt alsof er geld over is, maar dat is eigenlijk, zou je kunnen zeggen van financieel technische aard. Daarnaast is het ook zo, dat wij als gemeente wel een uitdaging hebben over het beter en scherper budgetteren in onze begroting. Dat hebben we vorig jaar ook expliciet erkend als college en gezegd daar willen we actie op zetten. En is voor ons ook aanleiding om te zeggen: wij gaan niet vijf miljoen aanvullend bezuinigen. Nee, we gaan vijf miljoen euro jaarlijks halen uit het feit dat we scherper kunnen en zouden moeten begroten. Dus dit punt, dat is er. Absoluut waar. Dus de fracties die zeggen van, daar moet aandacht voor zijn. Daar is het college het helemaal eens. Die aandacht hebben we ook, en we hebben er ook maatregelen opgezet, om te kijken of we dat niet nog scherper kunnen doen. Omdat het echt onwenselijk is om aanvullend te financieren, terwijl er op een aantal plekken in de begroting die ruimte er wel degelijk is.

02:14:54

Voorzitter: De heer Koks.

02:14:55

De Heer Koks: Ja, die verbeteringsslag geldt dan voor 2020 neem ik aan. Want die was er in 2019 nog niet op los gelaten. Dat betekent dus dat er in 2019 nog dat effect zit wat u uit de wereld wilde

helpen. Dus is ons voorstel, om het overschot op die sociale paragrafen te gaan gebruiken om voor 2020 een buffer in een soort sociaal fonds te creëren. Is een legitieme actie.

02:15:24

De Heer De Rook: Ja Voorzitter. De onzekerheden waar de heer Koks op wijst in de tijden van corona, die ziet het college ook. En daarom is eigenlijk het aanleggen van zo'n type buffer, is precies het voorstel dat het college richting de Raad heeft gedaan. En dan gaat er niet over het sociaal domein sec, maar gaat eigenlijk over de gemeente breed, maar daar neemt het sociaal domein natuurlijk ook een heel belangrijk onderdeel van in. Dus in die zin was dat ook wel een deel van de achtergrond, waarom het college dat voorstel heeft gedaan. Maar ik vermoed dat we op dit punt specifiek vanavond, als we het in de commissie financiën hierover hebben, nog wel weer terug zullen komen. Maar dit is in ieder geval even, als het gaat over het sociaal domein vanuit financiën, het kader zagezegd. Dank u wel.

02:16:07

Voorzitter: Mevrouw Diks.

02:16:09

Mevrouw Diks: Ik ga ze gewoon maar af de lijst. Het terugdringen van schuldenproblematiek. Nou, daar was wel even discussie over van, er blijft wel geld over, hoe kan dat? Nou, dat is net even geduid denk ik door wethouder De Rook. Ik denk dat het wel goed is inderdaad, om in relatie met corona, komen we natuurlijk binnenkort bij u terug over, hoe zit dat nou met schulden? Wat zijn de verwachtingen? Wat zal de instroom zijn, hoe gaan we daarnaar kijken? Ja, dat komt wat mij betreft allemaal in het voorjaarsdebat wel aan de orde. En ik denk dat het ook handig is om dat dan daar te adresseren. Een ander punt van de heer Rhebergen was, hoe zit het met het Zweedse model? Is er een mogelijkheid om in een pilot in te stromen. Het is zo dat, heb ik ook kunnen zien in de beantwoording van de technische vraag, die u op dit punt hebt gesteld. Is het zo dat er ook een Kamercommissie op bezoek is geweest, om te kijken hoe het Zweedse model nou precies functioneert. En daaruit moeten we toegeven, is nog niet zo heel veel effect gekomen. Ik ben zelf wel erg geïnteresseerd in het Zweedse model om eventueel te kijken of we op de één of andere manier schulden kunnen opkopen, want we zien wel dat schulden mensen in armoede heel echt klemmen. Dat dat echt een probleem is. Dus ik zou daar graag naar willen gaan kijken of het mogelijk is of we vanuit Groningen zelf iets kunnen doen, zonder op de landelijke ontwikkeling te wachten. Want dat duurt te lang en al die tijd zitten mensen misschien langer in schulden. Dus ik ben van plan om daar zelf naar te gaan kijken. Een vraag van de heer Brandsema was, het positief opgroeien. We besteden veel tijd, moeite en aandacht aan de eerste duizend dagen. Want dan kunnen natuurlijk alleen de ouders of de ouder of die zijn van het grootste belang. Daarbij is de thuissituatie ook heel erg belangrijk. Dat ben ik zeer met u eens, en dat is ook precies de reden waarom we natuurlijk zijn aangesloten bij de coalitie Kansrijke Start. Waar al die maatschappelijke partners landelijk bij aangesloten zijn. Ook Groningen, ik zelf zit nu in die coalitie. Dus, we hebben alle kansen om dat ook veel breder neer te gaan zetten. De heer Koks van de SP vraagt, op zich bent u tevreden over de WIJ, want het groeit, het systeem werkt om het maar zo te zeggen. Maar is de invloed via de stedelijke WIJ raad nou wel goed genoeg. Nou ja, de WIJ raad zit in principe in alle wijken, of de WIJ raad zit in alle wijken. Dus daar zou in principe iedereen bij aangesloten kunnen zijn. Die heeft ook betrekking op de hele gemeente. En de herindeling heeft er natuurlijk toe geleid dat ook Haren en Ten Boer nu aangehaakt zijn. Dus ja, er zijn voldoende mogelijkheden, denk ik, voor bewoners in wijken om aangehaakt te zijn. Ik vind het wel handig als u daar andere berichten over heeft, om nog eens van u te horen welke berichten u dan heeft, en of we daar op enige manier in kunnen accommoderen. Dus daar wil ik graag nog naar kijken. Dat geldt over, daar hebben we het net over gehad. Jeugdzorg, een vraag van de heer De Haan. Er zijn veel jeugdigen in onze gemeente, die hulp krijgen. Doen we niet te

veel? De oneindige jeugdzorg. Nou herkenbare termen, want dat zie ik zelf ook wel een beetje. En dat is natuurlijk precies wat we allemaal gaan aanvatten bij de inkoop Jeugdhulp, hebben we vanochtend uitgebreid over gesproken. En dat zijn zeker onderwerpen die daarin aan de orde willen komen. En dan wil ik eigenlijk ook in die zin niet zoveel terugkijken, maar vooruit naar, wat gaan we nou morgenochtend doen, om maar even de metafoor voort te zetten. De oproep van mevrouw Van Doezen om vast te houden, dat mensen zich in corona tijd blijkbaar best goed schijnen te redden of beter dan gedacht. Dat was volgens mij uw term. Houdt dat vast uitroepteken, heb ik opgeschreven. En dat zullen we zeker proberen. Mevrouw Folkerts GroenLinks. We zien meer instroom in de schuldhelpverlening. En u geeft ook aan, we hebben het zo laagdrempelig georganiseerd en er is veel meer informatie over gekomen, dus er stromen meer mensen in. Het systeem werkt, is dat mijn kortste samenvatting. We bedienen onze bewoners beter. Maar als we kijken naar wat gaat er nog op ons afkomen, in relatie met corona. Daar gaan we het dus binnenkort met elkaar over hebben. De heer Kaercher van de PVV. Er zijn verschillende regelingen, maar de armoede blijft gelijk. Ja, er is natuurlijk nog veel armoede in deze gemeente. U heeft natuurlijk net vorig jaar het nieuwe armoedebeleid vastgesteld, met allerlei regelingen en maatregelen die daarbij horen. We hebben ook vanmorgen een uitgebreid en dacht ik, goed gesprek gehad over hoe nu verder met die armoede moede middelen, in ieder geval in deze periode. Dat is denk ik in die zin aangepakt. En in het najaar kom ik naar u toe met een, hoe nu verder met armoedebeleid, in 2021. Wilt u dan nadenken ook over het uitbreiden van de stadjerspas? Ja, dat is daar een onderdeel van. Beschermingsbewind was een vraag van de heer Loopstra. Hoe loopt, het met het beschermingsbewind? Ja in onze beleving eigenlijk heel succesvol, denk ik. De overgang van de meer commerciële partners naar het eigen door de gemeente verrichtte beschermingsbewind, dat verloopt eigenlijk heel goed. Er staan nu vijftig mensen op een wachtlijst. Dat klinkt een beetje naar, dat idee van een wachtlijst, maar dat komt ook omdat je niet zomaar ineens in kunt stromen. Je moet ook altijd nog informatie aanleveren, en dergelijke. Banken, schuldeisers moeten informatie aanleveren. Dus je kan niet ineens in behandeling worden genomen, maar het loopt eigenlijk heel voorspoedig, als ik het zo mag zeggen. En momenteel zitten er in deze gemeente duizend vierennegentig mensen in beschermingsbewind. En zoals u weet, doet de rekenkamer daar momenteel een onderzoek naar. En we zijn zelf natuurlijk ook heel benieuwd, en in de verwachting dat dat positief zal zijn omdat ja, we zijn daar heel tevreden over hoe het loopt.

02:21:59

Voorzitter: De heer Koks heeft daar een vraag over.

02:22:01

De Heer Koks: Die duizend vierennegentig, zijn dat de mensen die via de gemeentelijke beschermingsbewind zitten? En daarnaast heb je ook nog een aantal bij de particulieren. Heeft u daar ook?

02:22:11

Mevrouw Diks: Ja, dat is het gevaar van het noemen van cijfers inderdaad. Want dat heb ik nou eigenlijk niet, maar ik weet het niet zeker, het kan misschien dat ik nog in een appje krijg. Ik zal even kijken. Er zitten dus nu duizend vierennegentig mensen in beschermingsbewind. De meeste zitten nu denk ik in ons eigen beschermingsbewind. Want er was natuurlijk een systeem georganiseerd, om mensen uit te laten stromen uit de commerciële partners. Maar ik zal het even navragen, want dat is een goeie vraag. Mevrouw Van der Weele, Partij van de Arbeid. De vrouwenopvang, dat stroomde wel door, maar niet zo hard als dat we hadden gehoopt. En dat heeft ook te maken vaak met de particuliere situatie van vrouwen. Je kan niet zomaar uitstromen. Dat moet allemaal georganiseerd, worden. Je moet dan ook zoveel ondersteuning krijgen in die doorstroom en uitstroom, dat je dat ook op een goede manier kan doen. En dus daar zit wat extra tijd in. Gaat het allemaal goed genoeg,

as we kijken naar de activiteiten voor ouderenmishandeling en ex-partnergeweld? Ja, u heeft een paar weken geleden het nieuwe actieprogramma Geweld Hoort Nergens Thuis vastgesteld. Daar zit dit allemaal in en binnenkort, en dat is dan denk ik na de zomer, kom ik naar u toe met het uitvoeringsprogramma dat hierbij hoort. En daar zal dit zeker een onderdeel van zijn. Zeer belangrijk, ben ik met u eens. De heer Pechler, Partij voor de Dieren, heeft u voldoende aandacht voor de verlichtingsmiddelen bij het armoedebeleid. We sturen ook vooral natuurlijk op het terugdringen van intergenerationele armoede. Heb ook aandacht voor de verlichtingsmiddelen? Ja, zeg ik tegen de heer Pechler, daar hebben we zeker aandacht voor. En daar hebben we het ook vanochtend over gehad. De heer Pechler had ook nog een vraag over de gezondste gemeente, de ambitie van gezondste gemeente van Nederland. Hoe zit het met het preventieakkoord? Daar zijn we dapper mee bezig. Maar ook hier heeft corona natuurlijk een beetje roet in het eten gegooid. Want er waren ideeën om grotere bijeenkomsten hebben, afgelopen maart. Nou, dat is natuurlijk allemaal een beetje vertraagd. Maar we zijn volop bezig met een preventieoverleg. Waar alle partners die daar maar in de verste verte bij betrokken hadden kunnen zijn, daarbij zijn aangehaakt. En daar komen we in het najaar bij u op terug. Laatste opmerkingen van de heer Wolke van Student en Stad. Wat is nou de impact? Verder is meer druk, is de aanname, op de zorg en op de jeugdzorg. Wat betekent dit allemaal voor de lobby, als het gaat om de middelen die van het Rijk moeten komen? Nou, we zijn natuurlijk volop aan alle kanten vertegenwoordigd in de gremia die het gesprek, ook bestuurlijk overleg, ook voeren. We proberen natuurlijk steeds onder de aandacht te brengen dat er gewoon boter bij de vis moet komen. Wat is het effect op huiselijk geweld en de wachtlijsten in relatie tot gebrek aan middelen? Ja, het huiselijk geweld, daarvan zien we dus iets heel gek. Of gek, dat is een beetje wonderlijk uitgedrukt. Je hebt eigenlijk de aanname in tijden van corona, dat huiselijk geweld misschien zal toenemen. En die aanwijzing hebben we niet. Dus er is eigenlijk meer een verlaging van het aantal aanmeldingen, of van het aantal meldingen. En ja, ik zie ook een paar mensen die een gezicht trekken van, hoe kan dat nou? Die vraag hebben wij ook. Maar we zien toch dat die verlaging er is. We zijn natuurlijk volop met elkaar aan het monitoren van, klopt dat wel? Zien we dat nou wel goed genoeg, wordt het goed genoeg gemeld. Dus dat is volop bij ons, zoals ik het altijd uitdruk, in de frontale kwab.

02:25:43

Voorzitter: Mevrouw Van Doesen.

02:25:45

Mevrouw Van Doesen: Dank Voorzitter. Ik wil toch nog even daaraan refereren, want er is ook een gebrek aan capaciteit bij het crisismeldpunt. Dus ja, dan kom je er ook natuurlijk niet doorheen. En er is ook een probleem bij de reorganisatie van de politie, zodat er minder huisverboden opgelegd kunnen worden.

02:26:11

Mevrouw Diks: Waar ik aan refereerde, was het aantal meldingen inderdaad. Ik zal nog even laten nazoeken inderdaad, want dat heb ik nog niet meegekregen, dat meldingen niet gedaan kunnen worden omdat het crisisteam bijvoorbeeld minder goed bereikbaar zou zijn. Die informatie heb ik niet.

02:26:28

Mevrouw Van Doesen: Nee, wat ik me afvroeg, of een melding en het in behandeling nemen door het crisisteam, of dat wel een goede, vloeibare route is.

02:26:36

Mevrouw Diks: Ik ga dat even voor u oppakken, ik heb dat niet meegekregen nogmaals, maar ik ga dat even nakijken voor u. En daar kom ik schriftelijk bij u terug. Dank u wel.

02:26:44

Voorzitter: Mevrouw Jongma, ga verder.

02:26:50

Mevrouw Jongma: Zeker, ga graag verder met alle prachtige vragen over zorg, welzijn en sport. De Stadspartij, de heer Atema, gaf aan die tijdige verantwoording van de WMO. Hij wil natuurlijk heel graag weten waar onze middelen naartoe gaan. Dus er is een over en weer relatie, via contractmanagement mee en over. Het beeld wat u schetst, herkennen wij grotendeels niet. Alhoewel er altijd aanbieders zijn, die laat factureren en waarvan we de betaling laat kunnen overmaken. Maar in ieder geval zijn de contractmanagers er hard mee bezig, om in ieder geval die processen strakker aan te leggen. Zodat wij ook op tijd weten waar wij met onze middelen aan toe zijn. Waardoor u dat ook weer op tijd weet. ChristenUnie gaf aan de GON en de Wij en de integrale aanpak. Nou, het is juist zo opgezet dat dat zij breder kijken, dan ze voorheen deden, kan ik wel constateren op basis van de ervaringen, waar we ook een brief over u aan u gestuurd hebben. En het effect en ook het resultaat wat we willen, is ook dat de inwoners beter geholpen worden. En ook op een betere manier in de verbinding met allerlei initiatieven die in de wijk zijn, zorg die je aan kunt bieden, dat op een betere manier en dichterbij kunt organiseren. Wat betreft uw opmerking over sport. Heeft natuurlijk vorig jaar beter benut en hoe om te gaan met onze sportaccommodaties, daar hebben we natuurlijk een heel traject over gehad. Wat we ieder geval voor nu doen, is inroosteren op basis van die resultaten uit dat Beter Benutten. En de sporthal De Wijert, naam is inmiddels bekend en onthuld door collega Bloemhof. Gaat binnenkort, dacht ik, in gebruik. Dus die voegt sowieso capaciteit toe. Maar daarnaast hebben we natuurlijk in die brief die we aan de Raad gestuurd hebben, ook aangegeven dat we voor de toekomst ook kijken naar meer capaciteit. En dat is natuurlijk ook onderdeel van een begrotingsvraagstuk. De SP gaf aan, jongeren en bewegen. In die zin maken wij ons daar zorgen over. Daar zit een deel en een aspect aan, dat we een deel van de middelen, doordat we laat begonnen zijn als college, en laat de begroting hebben vastgesteld, een deel van de middelen niet hebben kunnen uitgeven. En daarnaast liepen een aantal programma's als Be-Slim gewoon als altijd door. Er is een extra programma ook weer aan toegevoegd. Want uw mening en opvatting van de jeugd in beweging en aan het sporten houden, delen wij zeer. Alleen we konden daar wat later op inzetten dan we in eerste instantie gedacht hadden, met de middelen die er zijn. En er zijn meer mensen die daar, ik vat al die mensen die daar een opmerking over gemaakt hebben, dan ook samen. Dat jeugd sportfonds, dat is natuurlijk de andere kant, wie niet vanuit ouders gestimuleerd worden of de gelegenheid heeft om, dat jeugd sportfonds zetten we breeduit in. Wordt ook door de Be-Slim functionarissen, of wie dan ook in de wijken actief is, of door de WIJ aangegeven, weet dat het fonds bestaat. Ik stond ooit een keer bij een sportwinkel, en een jongen had zo'n bon van jeugd sportfonds en die mocht 'mag ik ook nog een broekje uitzoeken en mag ik ook nog schoenen'. Dat was echt ontroerend. En in die zin is het heel fijn dat dat kan en mag. En voor mij is het een doel om zoveel mogelijk mensen te bereiken. Maar we kunnen natuurlijk niemand dwingen van, je moet en zal die aanvraag doen. Maar helemaal eens met alle mensen die zeggen, dat moeten we zo veel als mogelijk gebruiken. Een opmerking van CDA over sport en bewegen, wat betreft de gymlokalen. Wat u schetst, meer doen, collega Bloemhof en ik zijn daarin bezig om te kijken, heeft u een aantal moties al eerder over aan laten nemen. Van hoe kun je dat slimmer benutten. Zijn we het helemaal eens. We komen in het najaar dacht ik, ook met het programma naar u toe. Om daarin meer over te vertellen, hoe we dat op een slimme wijze met elkaar kunnen combineren, om ook dat sporten en bewegen te blijven motiveren. Jeugd sportfonds had ik al beantwoord. D66 gaf aan, ja een hele verrassende opmerking om te lezen in de rekening. De innovatiegelden van WMO. Dat heeft ook weer te maken met de begrotingstechniek. Dat is geen leuk antwoord, want u wilt natuurlijk zeggen dat we allemaal prachtige dingen gedaan hebben. Maar een deel van de budgetten hebben we van gezegd, die bleven altijd elk jaar maar doorgaan en

doorgezet worden. En daar hebben we gewoon van gezegd, qua techniek willen we dat niet continu dat meeslepen van allerlei middelen. En daarom kon een deel van die middelen in 2019 niet worden uitgegeven. En dit deel is toen vervallen. Wat niet wil zeggen, dat we niet juist met die innovatie in de zorg aan de slag willen. We willen juist ook dat daar nieuwe middelen en nieuwe wegen gevonden worden. En er zijn ook best partijen die zich daarvoor bij ons melden of initiatieven die uit de wijken naar ons toekomen. U gaf ook aan, ik maak me zorgen over de jeugd. Die na veertien jaar eigenlijk stopt met sporten. Daar zijn allerlei verklaringen voor te geven, maar op tweeëntwintig april hebben we daar ook een brief over gestuurd aan u. Ook dat de combinatiefunctionarissen daar heel hard ook mee bezig zijn. We kunnen uiteraard niemand dwingen. Maar ik kijk even toch vooruit naar de sportvisie die we aan het ontwikkelen zijn. Waarin dit ook één van de punten is om voor de toekomst op te nemen. Hoe kunnen we ervoor zorgen dat ze wel blijven sporten? Ik zie een vraagteken.

02:32:03

Voorzitter: Een vraagteken bij mevrouw Van Doesen.

02:32:04

Mevrouw Van Doesen: Dank je wel Voorzitter. Het ging mij er even eigenlijk om, heeft het college er zicht op? Hoe groot dat percentage is?

02:32:17

Mevrouw Jongma: Ja. De helft stopt dan gewoon. Vijftig procent, dat is best veel. Aan het aantal cijfers kunnen we dat ook afleiden. Er lopen nog een aantal vragen, jeugdmonitoren en daar komt dat soort dingen in terug. Maar het is best heel erg veel. En ik heb zelf ook pubers gehad, en rond de veertien is het niet zo leuk meer om dat soort dingen te doen. Je moet blijven stimuleren. Maar je kunt niemand dwingen. Maar juist in de combinatie ook dat school daar een deel in te maken heeft, maar ook in bepaalde wijken is het echt nodig dat er ook functionarissen zijn die ook de jongeren blijven activeren, motiveren, ook met hele leuke spannende sporten. Want een rondje rennen is niet leuk, maar als je het wat spannender maakt, wel. Dat soort programma's. GroenLinks, was al op gereageerd, de mens centraal. Het zijn eenvoudige woorden. Ik wou toch nog maar even quoten. Eenvoudige woorden, mensen centraal met enorme impact waar we ook dagelijks aan hard aan willen werken, om die combinatie ook echt te kunnen maken voor de toekomst. De VVD geeft aan, onderwijsverbinding, hebben we het over gehad. U zei als sporter hoe kijkt u daarnaar? Hoe gaat u dat verbinden? Volgens mij hebben we dat gepoogd in het beleid breder uit te zetten. En sowieso zit sport bij alle ontwikkelingen, waar stenen gebouwd worden, zit ook groen aan tafel, maar ook sport zit aan tafel en ook bewegen. En we proberen dat in de manier waarop het verkeer vormgeven met fietspaden, maar ook bijvoorbeeld met onze beweegplekken in de stad. Maar ook het bewegingsonderwijs, er is bijvoorbeeld een heel leuk programma peutergym. Op hele diverse plekken: onderwijs, verkeer, zorg, inrichting van wijken en de toekomst van ons sportbeleid, proberen dat allemaal wel goed en inhoudelijk vorm te geven. Want we zijn het eens met uw conclusie, dat het belangrijk is, ook voor de toekomst van onze inwoners, jong of oud. Partij van de Arbeid. Stelde dezelfde vraag over de innovatiemiddelen. Die voor mij via D66 beantwoord heeft. En die stelt nog eigenlijk een vraag dieper daarachter, hoe we die transformatie die willen we op gang brengen. En we hebben een aantal mooie voorbeelden uit wijken. Buurtcirkels waarin mensen met elkaar, voor elkaar zorgen. Ben in de buurt, waar mensen zich als algemene voorziening heel makkelijk kunnen melden als een makkelijk toegankelijke plek waar je naartoe kunt gaan met vragen. En een project als de doorbraak als een stapeling. Die doen allemaal recht aan. Juist die transformatie in de zorg, hoe kun je inderdaad van welzijn naar zorg, of zaken die in het verleden wel eens werden geproblematiseerd, wat normaliseren in de omgang van mensen met elkaar, en allerlei programma's daarbij. PVV heeft dezelfde vragen over het sporten, die heb ik al beantwoord. En die noemde nog de cliënt ondersteuning. Dat is heel erg succesvol. Er zijn steeds meer mensen die daar

gebruik maken van die cliëntondersteuner, maar er zijn ook mensen die daarin een keus maken voor hun eigen netwerk. En het is aan de mens zelf, wil ik iemand mee vanuit MEE, als cliëntondersteuner bij het gesprek wat ik voer. Of neem ik mijn vader, moeder, broer zus noem het maar op, of de buurvrouw mee bij dat gesprek. Transformatie voorbeelden, volgens mij noemde Partij van de Dieren dat over Wij. En de stapeling, daar zijn voorbeelden waarin Wij ook op een andere manier aan het werk is. Andere manier kijkt naar de problematiek, en hoe die op te lossen. En u noemde nog iets over sport. Volgens mij heb ik die vraag ook net beantwoord. En de lobbyvraag is beantwoord van Student en Stad. En de gevolgen van corona, daar komen we op terug. Maar even een klein kijkje in de keuken. We zijn heel druk in overleg met de sport. Wat dat betekent. Tot dusver heeft niemand zich gemeld, van wij vallen om. Eén club heeft een lening aangevraagd, maar het betekent dat we ook wel iets voor de toekomst, op een andere manier kijken naar sporten en hoe dat vorm te geven, maar daarover zijn we in gesprek. Ik laat het hierbij.

02:36:07

Voorzitter: De heer Koks.

02:36:10

De Heer Koks: Ik had even in mijn woordvoering, ik had het niet als vraag geformuleerd, maar de constatering dat bij de maatschappelijke opvang anderhalf miljoen over is gebleven vorig jaar. En dat dat zeker niet voor het eerst is. Dat er van jaar tot jaar geld overblijft. En dat aan de andere kant een aantal zwerfjongeren vorig jaar op de stoep hebben gestaan, en hun noten hebben geleegd. Hoe kan het dan? Er is geld, en toch wordt daar geen voorziening voor geregeld. Hoe kan dat?

02:36:36

Speaker 2: Er loopt op dit moment een programma, dakloze jongeren. Dat is een combinatie van zowel wethouder Diks, als ook beschermd wonen. Maar dat is een nieuw programma om inderdaad daar meer antwoord en recht aan te doen. De middelen waar u aan refereert, en technische vragen over hebt gesteld, of in ieder geval uw collega is, het centrumdeel of het centrumgemeente middelen, die daar overgebleven zijn. En die ook weer deels een technisch antwoord hebben, omdat een deel moest worden doorgeschoven. En een deel ook nu gebruikt moet worden voor de tekorten die we nu weer aan zien komen. Maar weet dat wij rondom, anders stuur ik het antwoord nog op, want het is een heel heel technisch antwoord, maar een heel duidelijk gegeven. Maar in ieder geval, dat is dakloze jongeren zijn we volop mee bezig, om ieder geval dat ze niet weer bij ons op de stoep komen te staan. Want dat ging op dat moment niet helemaal goed. En daar is volle inzet in, om daar aandacht en inzet aan te geven op dit moment.

02:37:34

Voorzitter: Dank u wel. Het woord is aan wethouder Bloemhof.

02:37:39

Mevrouw Bloemhof: Dank u wel, Voorzitter. Ik wilde even twee thema's meer uitlichten. Eén is het voorschoolse educatie verhaal. Daar zijn denk ik veel vragen over gesteld van, hoe kan het nou dat er een miljoen blijft liggen en hoe kunnen we nou meer kinderen bereiken? Ik denk dat, ik zou willen zeggen dat tweeënnegentig procent van de kinderen natuurlijk wel bereikt is van de echte VVE-doelgroepkinderen. En dat we niet zo goed weten waarom we de rest niet bereiken. Het kan zijn dat een deel van de kinderen naar de kinderopvang gaat. En dus niet formeel van de VVE gebruik maakt. En het kan zijn dat een deel van de kinderen thuis zit. We hebben daar inmiddels actie op ondernomen. Er is promotiemateriaal gemaakt voor een nieuwe regeling. We hebben via de JGZ en de WIJ, zijn we bezig om echt het bereik te vergroten. En we zijn natuurlijk ook bezig om meer locaties geschikt te maken voor VVE. De makkelijkste klap zou zijn van, nou we gaan de kwaliteit inboeten en elke kinderopvanginstelling mag VVE bieden. Maar die keuze maken we nadrukkelijk niet. En er is ook gewoon een probleem geweest met beroepskrachten. Want mensen moeten

geschoold worden, om dat programma te kunnen bieden. Het is dus zo, dat we daar op dit moment gewoon heel hard mee aan het werk zijn. En als u het wel naar honderd procent zou willen krijgen, dan is er een simpele oplossing, maar die doet nogal wat r ring veroorzaken denk ik. Als je namelijk de leerplicht zou gaan verlagen naar beneden vier jaar. Dan moet iedereen. Maar goed, dat is niet een keuze die we hier maken, maar wil je honderd procent bereik, dan krijg je honderd procent bereik. Maar tot die tijd zullen we, denk ik, genoeg moeten nemen met iets lager percentage en moeten we er alles aan doen om die kinderen wel te kunnen bereiken, die er gebruik van kunnen maken. En die miljoen is overgebleven, ook grotendeels, omdat we alsnog in de loop van het jaar rijksmiddelen hebben gekregen. Dat was de verwachting aanvankelijk niet. Daarom is ook bij het coalitieakkoord extra die miljoen beschikbaar gesteld, maar uiteindelijk bleek dat we toch een deel rijksmiddelen kregen en kon dit ook vrijvallen. En dan de plaatsingen op programma werk en activering, zijn achtergebleven. De VVD stelde daar een interessante vraag over. Hoe kan het nou dat de reguliere plaatsingen achterblijven? Maar de afspraakbanen en werken met subsidie, met begeleiding, dat dat allemaal wel goed gaat. En beschut werk. Nou, ik denk dat het simpele antwoord is, dat daar subsidie bij zit. Dat daar extra begeleiding bij zit, en dat het risico voor de werkgevers ook lager zijn. Kortom, kennelijk moeten we toch als overheid een steuntje in de rug geven voor een aantal mensen, om ze te plaatsen op functies. Dat in de eerste plaats. In de tweede plaats, is het natuurlijk ook zo dat wat we zien is dat de bouw de tweede helft van vorig jaar wat teruggelopen is, het aantal plaatsingen. Dat zou te maken kunnen hebben met stikstof en PFAS. We zien het in de zorg en ICT is het met name probleem van niveau waar gewoon een verschil zit tussen het niveau van de bijstandsgerechtigde en de vacatures. We gaan ook deze week, ik wethouder De Rook en ik, in gesprek met de zorg. Het zorgveld in brede zin over, wat is jullie vraag voor de toekomst? Waarbij dat gepland was, al iets eerder, maar iedereen in de zorg natuurlijk met hele andere drukke dingen te maken had. Dus daar gaan we over in gesprek. Maar we moeten ons wel bedenken, dat de huidige groep bijstandsgerechtigden, althans die we voor corona hadden, dat daar gewoon heel veel mensen bij zijn, waar we flink mee bezig moeten. Waar het echt een verhaal van de lange adem is. En die heb je niet zo makkelijk meer uitgestroomd. Dus dat maakt denk ik, dat gewoon die reguliere plaatsingen terug zijn gelopen. In deze tijd is natuurlijk een aantal plaatsingen ook gewoon gestopt, in de corona tijd. Maar ja, als er weer meer kansrijke werkzoekenden instromen ja, dan zal het aantal plaatsingen ook weer toenemen. Dan een aantal vragen over diversiteit, die zijn gesteld, die ik even voor collega's Chakor waarneem. De PVV heeft een vraag gesteld over de diversiteitscampagne. Honderdvijftigduizend diversiteitscampagne. Ja, wat heeft het opgeleverd? Nou we hebben geen exacte rapporten over wat het heeft opgeleverd. We weten wel dat er in vergelijking met andere campagnes veel meer mensen hebben deelgenomen. Honderdvijftigduizend online reacties op die campagne: Ik accepteer jou, jij mij ook. Dus ik denk dat dat goed is. De PvdA heeft gevraagd naar het discriminatie meldpunt en de groei van het aantal meldingen. Ja, is groei, nou goed of is groei nou niet goed? In dit geval hebben we gezegd, groei is in dit geval goed geweest, want we hebben echt een actie gehad om juist te zorgen dat mensen discriminatie meer melden. En naar aanleiding van die meldingen, die worden allemaal bekeken, en daar gaan we ook kijken welke gezamenlijke acties worden ontwikkeld. Dus ja, wilt dat het zo weinig mogelijk voorkomt, maar je wilt wel dat de mensen die het betreft, dat die het ook zoveel mogelijk melden bij het meldpunt. Dan is er nog een vraag gesteld van de Partij voor de Dieren, over de aandacht voor discriminatie, voor mensen met een functiebeperking en racisme. En deze mensen kunnen ook het discriminatiemeldpunt benaderen, en die pakken ook dit soort vraagstukken op. En dan heb ik die als aparte onderwerpen behandeld. Dan heeft de ChristenUnie een vraag gesteld over extra indicatoren voor doelgroepen in de bijstand. Het antwoord eigenlijk is dat we dat niet willen doen. Wij werken inclusief, en wij noteren niet op doelgroep niveau. Dus wij hebben geen apart doelgroepenbeleid, dus als u dat van ons wilt. Ik denk ook dat indicatoren dat dat een kwestie is wat u ook met de Raad moet bespreken. Want dat speelt

ook breder in de discussie, zijn we nou bezig met goede indicatoren? Daar kan ik mij wat bij voorstellen hoor. Maar dan betekent dat, dat we onze hele administratie daarop zouden moeten aanpassen. En dat we echt op een andere manier moeten werken, en dat heeft niet de voorkeur van het college, om nog heel veel administratieve rompslomp op ons te nemen. De tweede vraag gaat over jobcarving. Ja, dat is een goed idee. Daar werken we ook mee bij de afspraakbanen. Met name in de zorg zien we daar goede resultaten bij. Er is een vraag gesteld over de thuiszitters.

02:43:57

Voorzitter: De heer Koks heeft een vraag over jobcarving.

02:44:05

De Heer Koks: U had het hiervoor over die indicatoren. Ik ben ook bepaald niet voorstander van om iedereen met allerlei labels, enzovoort vol te gaan lopen hangen. Maar we constateren ook, wat we als raad heel erg belangrijk vinden, om mensen praktisch, geschoolde mensen, om die aan het werk te kunnen helpen. Dat is ook een indicator, die je mogelijkwijze wel al te probleemloos zou kunnen hanteren.

02:44:30

Mevrouw Bloemhof: Ja, maar de vraag is, wilt u dit als aparte indicator in de rekening opgenomen hebben en op doelgroep? Kijk, wij zijn nu bezig met de ontwikkeling van het werkprogramma. Een aantal vragen zijn ook heel gerelateerd aan het werkprogramma. En een van de dingen die we daar gaan invoeren, is de ontwikkelladder. Een beetje vergelijkbaar met de participatieladder. En dan hebben we ook heel goed zichtbaar over, wat mensen precies kunnen. Maar wij gaan vooralsnog niet hier op rugzakje x of y rapporteren. En anders moet u dat beslissen, maar dan gaat het wel meer administratieve rompslomp meebrengen.

02:45:02

Voorzitter: De heer Rhebergen heeft een vraag.

02:45:05

De Heer Rhebergen: Ja dank u wel. Ik denk, vooral de laatste zin daar ben ik wel blij mee, dat we in het werkprogramma daar gewoon inzicht in krijgen. Van hoe staat ervoor? Want daar gaat het natuurlijk om. Het gaat er helemaal niet om, om een administratieve rompslomp te krijgen. Maar juist om te kijken van hé, op bepaalde doelgroepen zetten we nu in, en lukt het dan ook? Is het effectief dat we op die doelgroep inzetten. En ik begrijp vanuit het college dat dat in het werkprogramma gebeurt. Dus daarmee is de vraag wat mij betreft beantwoord.

02:45:43

Mevrouw Bloemhof: Dank u wel. Dan had u nog een vraag gesteld over de thuiszitters. Wat we gaan doen, en wat we bedoelen met maatwerk. Want we zien inderdaad, dat het aantal thuiszitters dat dat wel problematisch is. Met maatwerk dat betekent dat we individuele trajecten voor jongeren doen. Bijvoorbeeld dat ze deels uren naar school gaan en deels uren in therapie komen. We gaan mentoren schakelen we in. We schakelen school als wijk in. We hebben ook het VO wijk team. En we zijn nu ook heel erg bezig met het basisonderwijs, om ook daar de aansluiting beter te gaan maken. Dus dat zijn een aantal dingen waar we met individuele coaching, met individuele begeleiding, we hopen dat we gewoon weer meer jongeren op school krijgen.

02:46:25

Voorzitter: De heer Brandsema, een dringende vraag? Want we zijn wel een beetje aan de tijd. Heel kort.

02:46:34

De Heer Brandsema: Ik dank u wel, Voorzitter. Dank aan de wethouder voor het antwoord. Wat mij nog wel enigszins een beetje opvalt, het gaat heel erg om de jongeren zelf, de begeleiding. Maar

wellicht ook even de context waarin de jongere zit, dat dat ook meegenomen wordt in eventuele oorzaken van waar de jongere mee te maken heeft.

02:46:50

Mevrouw Bloemhof: Ja, wel degelijk, want dat is natuurlijk met school als wijk en VO wijkteam, wordt natuurlijk naar de hele thuissituatie gekeken.

02:46:56

Voorzitter: Mevrouw Van Doesen ook nog.

02:46:59

Mevrouw Van Doesen: Ik wil nog even terug naar het diversiteitbeleid, omdat wij hadden gezegd dat dat wel heel erg onsamenhangend is geworden. Nu het zo over de beleidsterreinen is verspreid. Maar is er een coördinerende wethouder?

02:47:10

Mevrouw Bloemhof: Ja, dat is wethouder Chakor. Alleen die heeft mij hier gevraagd om de honneurs waar te nemen, anders zaten we hier met vijf wethouders.

02:47:17

Mevrouw Van Doesen: Nee, dat snap ik. Maar ik had niet begrepen dat zij de coördinerend wethouder is.

02:47:23

Mevrouw Bloemhof: Werk In Zicht. Dat had de SP die vraag. Daar zit natuurlijk meerjarig geld zit daar nog. Dat heeft echt te maken met ESF, wat echt voor meerdere jaren bedoeld is. En het is maar goed dat er geld is, want we hebben gewoon anders een jaar geen geld, want er zit geen overlap in de periodes. En dat heeft te maken met bijvoorbeeld duizend banenplan, waar we meerjarig geld voor hebben gekregen. Dus dat is iets waar we het geld eenmalig krijgen, maar het over meerdere jaren spreiden. En segregatie, daar kom ik op echt op terug. Want dat maatschappelijk akkoord, dat had ik nu al willen presenteren, ware het niet het onderwijs even met andere dingen was, maar daar zitten echt hele concrete dingen in, die ook in het debat naar voren zijn gekomen. CDA heeft gezegd: laptops structureel. Volgens mij is dat ook iets wat dan even bij het vooruitblikken moet. Maar de mensen hebben nu laptops, en we kijken of we kunnen aansluiten bij de computer [onhoorbaar]. Maar daar zijn we ook heel druk mee bezig. Over die doelgroep heb ik denk al wat gezegd, dat die lastiger is. D66 die vraagt naar indicatoren over onderwijssegregatie, en hoe je dat kunt meten. Dat doen we ook bij het maatschappelijk akkoord. We hebben CBS, urban data center, die werkt met de gemeente samen. Die heeft voor ons in beeld gebracht, wat is nou precies segregatie. En dan kunnen we ook met DUO cijfers, daar kunnen we allemaal in voorzien. Dus dat doen we wel degelijk. En GroenLinks heeft een vraag gesteld over omscholen en juist in deze tijd. Afgelopen periode zijn er via kansrijkeopleiding.nl, vijfhonderd mensen geweest die online een opleiding hebben gevolgd. Dat is iets waar we heel hard mee bezig zijn, ook in noordelijk verband. En ook daar komen we binnenkort een keer bij u op terug over, denk dat het goed is om een keer met elkaar te spreken over de scholingsalliantie en wat we op dat punt doen. De VVD volwasseneneducatie, heeft een vraag gesteld. Of mensen daar geen plek zouden krijgen. Nou, dat is ons beeld niet. We hebben geen wachtlijsten. We hebben juist dit georganiseerd via de taalhuizen en we willen juist daardoor meer mensen kunnen bereiken. En daar hebben we het gaat over kansarme kinderen versus kansen voor alle kinderen. Ja, het college wil kansen voor alle kinderen, maar dat betekent ook dat je in aanpak kan differentiëren. Sommige kinderen hebben ouders die bijles kunnen betalen, en die hebben gewoon wat vrijheid en wat ruimte nodig en komen dan prima tot ontwikkeling. En er zijn natuurlijk kinderen van wie die ouders geen bijles kunnen betalen, waar het gewoon een hele moeilijke thuissituatie is. En het college kiest er wel voor, ongelijke gevallen, ongelijk te behandelen. Dus dat

we daar ook juist stutten en steunen waar dat nodig is. En verder anderen de ruimte bieden om tot bloei te komen. Partij voor de Dieren. Leerachterstanden, daar zijn we heel hard mee bezig; zomerscholen. En daar zijn allemaal aanvragen voor. Volgens mij is dat ook bij het coronaverhaal een keer aan de orde gekomen. Ik wil de Partij van de Dieren ook wel aanbieden, want er was een passend onderwijsvraag, en die tevredenheid als een evaluatie gekomen. Ik wil u aanbieden om in het najaar een keer met elkaar gewoon eens in een beeldvormende sessie over passend onderwijs te wisselen. Wat gebeurt er nu precies? Wat komt uit die wetsevaluatie? En wat kunnen we daarvan leren? En wat doen we goed, en wat gaat minder. En dan hebben de NDE in Ten Boer. Daar is een school die daar gebruik van maakt. Scholen worden echt regelmatig door de NDE-ambtenaren benaderd. Het is een kwestie van keuzes maken. De ene school wil het wel graag, en de andere wil het niet graag. Maar ik neem uw suggestie mee, in die zin over het NDE-verhaal. Maar ze worden regelmatig benaderd. En misschien dat die scholen er ook gewoon de voorkeur geeft voor andere activiteiten. Dat kunnen we dan ook niet afdwingen. En dan wat we kunnen doen voor jongeren, vraag van Student en Stad. Daar zijn we op dit moment ook heel hard mee bezig om te kijken, dat heb ik bij het werkprogramma ook al aangegeven. Dus daar wil ik graag in het najaar op terugkomen. Ik denk dat alle vragen beantwoord zijn.

02:51:24

Voorzitter: De heer Loopstra.

02:51:25

De Heer Loopstra: Voorzitter, ik had dat mevrouw Bloemhof twee vragen gesteld, en beide vragen zijn niet beantwoord.

02:51:31

Voorzitter: Dat is het snel buitengewoon teleurstellend.

02:51:36

Mevrouw Bloemhof: Oh, ik dacht dat ik die al had gezegd. De participatieladder, volgens mij heb ik dat net erin gevlochten. En volgens mij heb ik aangegeven dat we een ontwikkelladder gaan invoeren naar aanleiding van de participatieladder.

02:51:48

De Heer Loopstra: Maar is dat er een soort participatieladder of is dat wat anders?

02:51:50

Mevrouw Bloemhof: Ja, het is vergelijkbaar met de participatieladder. Alleen met een modern sausje.

02:51:54

Voorzitter: U moet wel een beetje opletten meneer Loopstra.

02:51:59

De Heer Loopstra: Ik had nog een vraag. Dat ging over dat getracht wordt om minder instroom in de bijstand krijgen, want de bezuiniging is er nog niet.

02:52:11

Speaker 2: Ja, sorry die is even weggevallen, Wat we doen is, we hebben op dit moment, u refereert aan de preventie van de instroom. En wat we willen doen is met het UWV eerder samenwerken, om te voorkomen dat mensen in de bijstand belanden. Dus het is ja, het is natuurlijk een geldkwestie, want hoe meer instroom, hoe meer bijstandskosten. Maar nee, het is ook een inhoudelijk doel, want we willen natuurlijk mensen zo snel mogelijk weer aan het werk hebben. Dan kunnen we beginnen, acht weken nadat ze zich aanmelden bij de bijstand, of we kunnen een half jaar voordat ze in de bijstand komen, wat doen. En daar gaat dit over.

02:52:46

Voorzitter: Dank u wel, dan constateer ik dat de vraag over de rekening allemaal zijn behandeld. Nee, nog niet, mevrouw Akkermann.

02:52:55

Mevrouw Akkerman: Dank u Voorzitter. Ik had ook nog twee vragen. Een had ik aangesloten bij het CDA. De uitstroom naar werk, in vergelijking met andere grote, vergelijkbare gemeentes. En hoe de wethouder dat dan beoordeelt, dat wij het zoveel slechter doen. Maar ook de vergelijking met onszelf. Als we naar de vorige periode van hoogconjunctuur kijken, dat we het toen zoveel beter deden dan nu.

02:53:11

Mevrouw Bloemhof: Volgens mij is de afgelopen periode een periode van hoogconjunctuur geweest. Dus ik weet niet op welke voorgaande periode van hoogconjunctuur u duidt? Maar we gaan nu weer een recessie. Ik wil eerder leren van wat we in de vorige crisis hebben nagelaten, en wat we nu gaan doen. Dan gaat het bijvoorbeeld over het in beeld houden van onze bijstandsgerechtigden. De tweede vraag gaat over het beeld van andere gemeenten. Ik weet niet wat al die andere gemeenten aan dienstverlening doen. Daar zit ook een verschil met arbeidsmarkt in, en er zit ook een verschil met wat voor type mens heb je nog in de bijstand zitten? Wij wisselen met andere gemeenten wel uit over ervaringen, maar ik vind dat een minder relevant gegeven. We hebben ook bij het werkprogramma wel gekeken naar wat andere gemeenten doen, bijvoorbeeld die preventie van de instroom, hebben we ook bij een andere gemeente weer vandaan gehaald.

02:54:06

Voorzitter: Dank u wel, dan stel ik u voor dat we het hierbij laten, voor zover het gaat om de jaarrekening. Die komt volgende week in de raad aan de orde, mocht u daar een motie over willen indienen, nodig ik u graag uit, het op tijd te doen. En ik herinner het college aan het alsnog beantwoorden van de gestelde vragen over corona bij het voorjaarsdebat.